

DRAUGAS

PERIODICALS
April 14, 1999
Vol. LXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, BALANDŽIO - APRIL 14, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04/13/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 72
Kaina 50 c.

Prezidentūros ir vyriausybės nesutarimai — nauja pasaka be galo

Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Premjeras Gediminas Vagnorius neketina paaiškinti prezidentui Valdui Adamkui dviejų valdžios šakų nesutarimus, o prezidentas iš vyriausybės visada gauna visą jos turimą informaciją. „Vyriausybė turi daugybę kasdieninio konkretaus darbo, ir tikimės, kad nei munitinės departamentui, nei vyriausybei nebus trukdoma dirbti“, sakė premjero atstovas. Pirmadienio vakare išplatintame pareiškime jis pažymėjo, kad G. Vagnorius susitikimas su munitinės vadovu S. Staziu ir finansų ministru Algirdu Šemeta buvo planuotas iš anksto. „Nesuprantu, kodėl stebimasi dėl eilinio premjero pasitarimo su pavaldiniais“, žiniasklaidai sakė V. Pilipauskas.

„Jokio atsakymo nebus, premjeras neketina pasiduoti mėginimams jį įtraukti į beprasmių politinių intrigų žaidimą“, sakė jo atstovas spaudai Albinas Pilipauskas.

„Premjero neatsakymas irgi yra tam tikras atsakymas“, sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė.

Praėjusią savaitę prezidentas Valdas Adamkus buvo pareiškęs, kad kokias keturias ar penkias savaites vengs bet kokių komentarų apie prezidentūros ir vyriausybės santykius. Abiejų įstaigų atstovai nuo vasario vidurio neslepia nepasitenkinimo tiek vieni kitų veiksmams, tiek ir tuo, kaip tie veiksmai aiškinami.

Pirmadienį į pasitarimą prezidentūroje neatvyko kvieštas Munitinės departamento vadovas Stasys Stazys, tuo metu dalyvavęs darbiniam susitikime pas premjerą. „Beje, derinant pasitarimo prezidentūroje laiką, Munitinės departamento vadovas net neužsiminė apie numatomą susitikimą su premjeru ir finansų ministru. Be to, pa-prasčiausia etika reikalauti paaiškinti neatvykimo priežastis, tuo labiau, kai kviečia prezidentas“, įsitikinusi V. Gaizauskaitė.

Prezidentas raštu kreipėsi į premjerą, prašydamas nedelsiant paaiškinti, kodėl yra ribojamos konstitucinės valstybės vadovo teisės bendrauti su valstybės pareigūnais ir gauti iš jų visą reikalingą informaciją.

Prezidento siūlomas asmuo netaps valstybės kontrolieriumi

Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Prezidento pateiktas antrasis kandidatas į valstybės kontrolierius Audrius Rudys neturi jokių galimybių ketvirtadienį sulaukti Seimo pritarimo. Tai paaiškėjo, kai galutinį sprendimą nepritarė A. Rudžio kandidatūrai pirmadienį priėmė krikščionių demokratų frakcija.

Didžiausios konservatorių frakcijos vadovams jau anksčiau pranešus apie ketinimą balsuoti prieš A. Rudžio kandidatūrą, frakcija pirmadienį vakare oficialiai nutarė neparemti A. Rudžio.

Kita mažesnioji pusė Seimo narių — centristai, LDDP, socialdemokratai bei mažųjų

* Premjeras Gediminas Vagnorius nurodė savivaldybių merams „griežtai vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais, vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais“ ir „labiau atsisivelti į visuomeninių transporto organizacijų nuomonę“, priimant sprendimus geriau organizuoti visuomeninio kelių transporto veiklą. Praėjusią savaitę Lietuvos taksai ir mažųjų autobusų profesi-nių sąjungų atstovai pareikalavo, kad vyriausybė pri-vestų savivaldybes sumažinti mokesčius žiuo verslu užsi-imantiems žmonėms.

Parlamentarai priminė A. Rudžiui epizodą, kai jis tariamai norėjęs sujungti du Seimui priklausiusius butus ir juos privatizuoti, ne pagal paskirtį panaudojęs banko paskolas, 1990 metais gavęs paskyrimą automobiliui ir jį pardavęs.

Pasak A. Pilipausko, „premjeras siekė ir sieks konstruktivaus bendradarbiavimo, o ne konfrontacijos, kuriai neturi nei laiko, nei noro“, o prezidentas iš vyriausybės visada gauna visą jos turimą informaciją. „Vyriausybė turi daugybę kasdieninio konkretaus darbo, ir tikimės, kad nei munitinės departamentui, nei vyriausybei nebus trukdoma dirbti“, sakė premjero atstovas. Pirmadienio vakare išplatintame pareiškime jis pažymėjo, kad G. Vagnorius susitikimas su munitinės vadovu S. Staziu ir finansų ministru Algirdu Šemeta buvo planuotas iš anksto. „Nesuprantu, kodėl stebimasi dėl eilinio premjero pasitarimo su pavaldiniais“, žiniasklaidai sakė V. Pilipauskas.

Vyriausybė kaltina prezidentūrą sukurščius protestus

Lietuvos vyriausybė pareiškė apgailestavimą, kad „vežėjų atstovų susitikimo prezidentūroje metu gimė ir buvo viešai paskelbtas ketinimas surengti nepriimtinas protesto akcijas“.

Pasak vyriausybės spaudos tarnybos pranešimo, tai yra „pirmas atvejis, kai susitikimas su aukščiausiosios valdžios institucijos atstovais verslininkus paskatina ne konstruktiviam bendradarbiavimui, bet protesto akcijoms, nuo kurių paprastai susilaiko konstruktivesnė opozicija“.

Vežėjai labai nepatenkinti dėl Munitinės departamento balandį pradėtų perdėm išsamų krovinių tikrinimo, įvestos privalomosios sargybos palydos paukštienos krovinių, dėl įvairių papildomų išlaidų ir mokesčių munitinėse

frakcijų ir nepriėjusieji parlamentarai ketina balsuoti už prezidento pateiktą kandidatą.

Nepriklausomybės atkūrimo akto signataras, socialinių mokslų daktaras 48-erių metų A. Rudys dėsto valstybės finansų Vilniaus universitete, yra viešbučio „Lietuva“ valdybos narys ir generalinio direktoriaus konsultantas. 1999 metais jis įkūrė „A. Rudžio verslo konsultacijos įmonę“. A. Rudys taip pat yra socialdemokratų partijos tarybos narys ir Vilniaus miesto tarybos narys.

Seime svarstant jo kandidatūrą, imta domėtis A. Rudžio veikla, kai 1990-1995 metais būdamas parlamentaru, jis dirbo Seimo Biudžeto komisijos pirmininku, vėliau Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotoju. 1995 metais, jis pirma laiko atsiskaitė Seimo igaliojimo, tapo Lietuvos taupomojo banko valdybos nariu.

Parlamentarai priminė A. Rudžiui epizodą, kai jis tariamai norėjęs sujungti du Seimui priklausiusius butus ir juos privatizuoti, ne pagal paskirtį panaudojęs banko paskolas, 1990 metais gavęs paskyrimą automobiliui ir jį pardavęs.

Nuotr.: Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus (dešinėje) su Lenkijos prezidentu Aleksander Kwasniewski (kairėje) oficialaus vizito metu, apžiūri garbės sargybos rikiuotę.

Prasidėjo Lenkijos prezidento vizitas Lietuvoje

Vilnius, balandžio 13 d. (Elta-BNS) — Dvišaliai santykiai ir tarptautinė situacija aptarti antradienį Vilniuje įvykusiame prezidento Valdo Adamkaus susitikime su oficialų vizitą Lietuvoje pradėjusiu Lenkijos prezidentu Aleksander Kwasniewski.

„Tai ne pirmas ir ne antras mūsų susitikimas, tad vel galėjome sutvirtinti dvišalį bendradarbiavimą įvairiose srityse“, spaudos konferencijoje po susitikimo sakė V. Adamkus.

„Kalbėjome apie mūsų bendrus reikalus, nes Lietuva ir Lenkija turi vieną tikslą — visiškai įsijungti į tarptautines organizacijas. Taip pat kalbėjome apie dvišalius projektus, tarp jų — kelio „Via Baltica“ tiesimą, energetiką, kutūrinį bendradarbiavimą, tautinių mažumų padėtį. Galiausiai, visada gali būti dar geriau“, sakė Lenkijos prezidentas.

Antrą kartą Lietuvoje besilankantis svečias sakė, jog „noriu pažymėti, kad šįkart atvykau kaip NATO valstybės vadovas. Dabar mes tapome Lietuvos advokatai sąjungos viduje“.

A. Kwasniewski mano, kad balandžio pabaigoje įvyksiančiame Vašingtono susitikime nemažai dėmesio bus skirta pastariesiems Kosovo įvykiams. Šis aptarimas galys užgožti kitas problemas. „Bet mes kelsime NATO perspektyvos, taigi, ir tolesnės plėtros klausimus“, patikino Lenkijos prezidentas, informavęs, kad į Vašingtono susitikimą jis su V. Adamkumi skris vienu lėktuvu, priklausiančiu lenkų firmai „LOT“.

Susitikime kalbėta apie santykius su Rusija. „Mes norime pletoti geranoriškus, pastovius santykius su didžiąja kaimynė“, sakė A. Kwasniewski.

Kalbėdami apie tautinių mažumų padėtį abiejose valstybėse, prezidentai pasikeitė komplimentais. „Džiugu, kad Lenkijos delegacijoje yra lietuvių tautinės mažumos atstovų. Tai įrodo, kad šioje šalyje egzistuoja pagarba tautinėms mažumoms, tarp jų — lietuvių“, kalbėjo V. Adamkus.

Lenkijos vadovas buvo prašytas atsakyti į klausimą apie ginčijamą pasienio užkardą Punske. „Ten yra pasienis, todėl užkarda turi būti. Bet toje vietoje, kuri sukelė tiek aistrų, jos tikrai nebus. Dabar ieškoma kitos vietos, bus atsižvelgiama visuomenės nuomonės. Tai yra techninis klausimas, kuris sprendžiamas ne taip greitai, bet tikrai, kad mes jį išspręsimė visiems priimtiniu būdu“, sakė jis.

Susitikime Lietuvos ir Lenkijos prezidentai pasikeitė apdovanojimais. A. Kwasniewski

Lietuva viena nepajėgi uždaryti Ignalinos elektrinę

Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Šiaurės Europos valstybės yra įsitikinusios, kad be ženklios Europos Sąjungos finansinės paramos Lietuvai negalima liepti uždaryti Ignalinos atominės elektrinės

„Sodra“ ragina dirbančiuosius skusti savo darbdavius

Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Valstybinio socialinio draudimo fondas „Sodra“ aktyvina kovą su nelegalia darbo užmokesčio apskaita imonėse ir kviečia dirbančiuosius „bendradarbiauti“.

„Sodra“ paskelbė įmokų administravimo skyrių aktyvią inspekcijose telefonų su auto atsakikliais sąrašą. Į skyrius gali skambinti visi dirbantieji, kurie susiduria su nelegalia darbo užmokesčio apskaita ir kitais socialinio draudimo tvarkos pažeidimais.

„Sodros“ apskričių įmokų administravimui skyrėsi, siekdami operatyviai nustatyti įmokų mokėtojų pažeidimus, tikrina imones. Jie taip pat rengia bendrus patikrinimus su Valstybinėmis mokesčių ir darbo inspekcijomis bei mokesčių policija.

„Dviguba arba šešėlinė finansinė apskaita — tai reiškinys, prie kurio likvidavimo turi prisidėti patys dirbantieji. Tik su jų pagalba galima įvesti tvarką ekonomikoje, socialiniame draudime, visame šalies gyvenime“, teigiama „Sodros“ pranešime.

V. Adamkui įteikė aukščiausią Lenkijos apdovanojimą — Baltojo erelio ordina, o iš Lietuvos prezidento gavo Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I laipsnio ordina.

Ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius patikino Lenkijos prezidentą, kad Lietuvoje vykstanti administracinė reforma nepažeis lenkų bendruomenės tikslų. Jų susitikime nemažai kalbėta apie tautinių mažumų padėtį, besiplečiantį prekybinį ir ekonominį bendradarbiavimą, aptartas galimybės paskatinti bendrų energetikos ir transporto projektų įgyvendinimą.

„Sodra“ ragina dirbančiuosius skusti savo darbdavius. Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Valstybinio socialinio draudimo fondas „Sodra“ aktyvina kovą su nelegalia darbo užmokesčio apskaita imonėse ir kviečia dirbančiuosius „bendradarbiauti“.

„Sodra“ paskelbė įmokų administravimo skyrių aktyvią inspekcijose telefonų su auto atsakikliais sąrašą. Į skyrius gali skambinti visi dirbantieji, kurie susiduria su nelegalia darbo užmokesčio apskaita ir kitais socialinio draudimo tvarkos pažeidimais.

„Sodros“ apskričių įmokų administravimui skyrėsi, siekdami operatyviai nustatyti įmokų mokėtojų pažeidimus, tikrina imones. Jie taip pat rengia bendrus patikrinimus su Valstybinėmis mokesčių ir darbo inspekcijomis bei mokesčių policija.

„Dviguba arba šešėlinė finansinė apskaita — tai reiškinys, prie kurio likvidavimo turi prisidėti patys dirbantieji. Tik su jų pagalba galima įvesti tvarką ekonomikoje, socialiniame draudime, visame šalies gyvenime“, teigiama „Sodros“ pranešime.

J. Beinortas priminė, kad pernai rugpjūtį Rusijoje kilus finansų krizei, Rusija sustabdė kelias elektros jėgaines ir tuomet elektros energijos tiekimo lygis buvo arti kritinės ribos, kai būtų tekę automatiškai išjungti IAE.

„Tas žiedas mūsų netenkina

Rusijos imonėms nebeliks vietos Lietuvos naftos ūkyje

Maskva-Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Rusijos „LUKOil“ nekomentuoją Lietuvos Valstybės gynimo tarybos sprendimo leisti JAV bendrovei „Williams“ įsigyti kontrolinį Lietuvos naftos susivienijimo „Mazeikių nafta“ akcijų paketą.

„Paprastai mes nekomentuojame kitų verslovių sandorių. Mes manome, kad neetiška komentuoti kitų imonių veiksmų“, sakė „LUKOil“ darbuotojas, nenorėjęs, kad jo pavardė būtų viešai skelbiama.

„LUKOil“ anksčiau norėjo kartu su kitais bendrininkais gauti „Mazeikių naftos“ valdytojo teises bei įsigyti bendrovės akcijų. „LUKOil“ prezidentas Vagit Alekperov, vasarį lankydams Vilniuje, pasiūlė vyriausybei įkurti „Mazeikių naftos“ operatoriaus bendrovę, kurią sudarytų „visi operatoriai, įskaitant vyriausybę“. Jis siūlė kol kas neapibrėžti strateginio „Mazeikių naftos“ investuotojo ir strateginio operatoriaus.

Aplaidžiai kunigo nužudymo byla tyrė asmenys bus nubausti

Vilnius, balandžio 13 d. (BNS) — Už šiurkščius tarnybinius pažeidimus ir blogą bylą kontrolę, tiriant kunigo Rikardo Mikutavičiaus nužudymą bei jo meno kolekcijos vagystę, pareigų gali netekti mažiausiai trys Kauno miesto apylinkės prokurorai.

Del piktnaudžiavimo tarnyba ir tarnybos pareigų neatlikimo fakto iškelta baudžiamoji byla, žurnalistams pranešė Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia.

Antradienį posėdžiavusi Generalinės prokuratūros kolegija sprendė dėl drausminių bylų kelimo Kauno prokuratūrai pareigūnams, dėl kurių kaltės kunigas buvo palaidotas kaip neatpažintas asmuo.

Generalinis prokuroras K. Pėdnyčia už pakartotinį šiurkštų tarnybinių pažeidimų, neveiklumą ir blogą darbo organizavimą kolegijai pasiūlė iš Kauno miesto vyriausiojo prokuroro pareigų atleisti Petrą Kulbį. Tačiau kolegija tokiu K. Pėdnyčios sprendimui nepitarė ir pasiūlė prokurorą pažeminti pareigose.

Kolegija pritarė generalinio prokuroro siūlymui atleisti iš pareigų Kauno miesto apylinkės prokurorą Rikardą Lila, kuris tyrė galimą nužudymą. Nemune išplaukus lavonui. Kunas tuomet buvo neatpažintas ir palaidotas bevardžiame kape, ir, tik praėjus aštuoniems mėnesiams, nustatyta, jog tai buvo kun. R. Mikutavičiaus lavonas.

Iš pareigų tai pat ketinama atleisti Kauno miesto apylinkės prokuratūros Nusikaltimų ekonomikai, valstybės tarnybai ir valdymo tvarkai tyrimo skyriaus vyriausiąją prokurorą.

todel, kad jis tebeilaiko Baltijos šalis integruotas į buvusią Sovietų sąjungos energetikos sistemą, ir mums iš jos ištrukti yra tik vienas kelias — įsijungti į Baltijos jūros elektros žiedą“, sakė J. Beinortas. Anot jo, sukūrus tokį žiedą, Estija naujomis elektros linijomis būtų sujungta su Suomija, o Lietuva elektros energijos tildas sujungtų su Lenkija.

Lietuvos vyriausybė žadėjo paskelbti maždaug 30 proc. „Mazeikių naftos“ akcijų pardavimo konkursą, kuriame galėtų dalyvauti tiek Rytų, tiek Vakarų investuotojai. Ar dabar bus skelbiama toks konkursas, lieka neaišku.

Valstybės konsultantas Rimantas Ziemelis mano, kad pardavus „Williams“ 66 proc. valstybės naftos ūkio akcijų, „LUKOil“ vietos nebeliks. Tačiau neatmeta galimybes, kad valstybė galėtų parduoti likusius 25 proc. „Mazeikių naftos“ akcijų (9 proc. akcijų turi privatus akcininkai), sau pasiūlydama specialiąją, vadinamąją aukstinę, akciją.

Pagal dabartinius įstatymus, valstybė privalo sau pasiūlyti ne mažiau kaip 25 proc. „Mazeikių naftos“ akcijų. Tačiau R. Ziemelis abejoja, ar Rusijos susivienijimui reikia akcijų, jam nesuteikus valdymo teisių. Jis mano, kad rusai neturi pinigų dabar investuoti Lietuvoje.

Genovaitę Liaškinienę. Šiai pareigūnei prokuroras R. Lila buvo pavaldus.

Iš Kauno miesto apylinkės prokuratūros vyriausiojo prokuroro pareigų numatoma atleisti ir vyriausiojo prokuroro pavaduotoją Romualdą Žadeiką.

Tuo tarpu Kauno apygardos prokuratūros pareigūnai, tiriantys R. Mikutavičiaus bylą, atsipirko palyginti lengvomis nuobaudomis. Kunigo dingimo ir jo meno kolekcijos byla tiriančiam Kauno apygardos prokuratūros Organizuo-tų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokurorui Pauliui Jablonskui ketinama pareikšti drausminę nuobaudą — papeikimą.

P. Jablonsko darbą kontroliavusiam vyriausiam prokurorui Vladimirui Kokoškinui generalinis prokuroras taip pat siūlė pareikšti papeikimą, tačiau kolegija pageidavo, kad jam būtų pareikštas griežtas papeikimas ir būtų surengta neeilinė atestacija, nes suabė-jota jo kompetencija.

Papeikimus ketinama pareikšti dar trims Kauno apygardos prokuratūros pareigūnams, tarp jų ir vadovui, vyriausiajam prokurorui Gintarui Jasiaciui.

Pastaba pareikšta Generalinio prokuroro pavaduotojui Kęstučiui Betingiui bei Kvotos ir tardymo kontrolės skyriaus vyriausiajam prokurorui Vytautui Barkauskui.

* „Mazeikių naftos“ prastova sausio-vasario mėnesiais imonei kainavo 19.4 mln. litų. Ūkio ministerijos sudaryta komisija teigia, kad zaliavos tiekimas buvo nutrūkęs dėl sumažėjusio Rusijos naftos eksporto, ilgalaikio tiekimo sutarčių nebuvimo bei „Mazeikių naftos“ administracijos darbo tukumų.

KALENDORIUS

Balandžio 14 d. Justinas, Tiberijus, Valerijonas, Maksimas, Liudvina, Visvaldas, Vaiva, Vaisvyde.

Balandžio 15 d. Petras, Gema, Anastazija, Naste, Vilnius, Vaidote, Liudvina, Modestas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

SĖKMINGA KAZIUKO MUGĖ WORCESTERYJE

Skautų ir skaučių Kaziuko mugė tradiciškai visuomet ruošia Verbuose, sekmdienį, tai ir šįmet ji vyko kovo 28 d. Maironio Parke, Shrewsbury, MA.

Po lietuviškų pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioje, dauguma skubėjo ne į namus, bet į Maironio Parką Kaziuko mugės atidarymui. Skautai bei kiti prekeiviai dėjo savo dirbinius ant prekystalių, o sesės skautininkės Vanda, Dana, Teresė ir Nijolė, virtuvėje padedant tartininkėms Genei ir Dorothy, skubėjo ruošti pietus. Savo stalus čia turėjo ne tik skautai ir skautės, bet kaimynai iš Bostono, Hartfordo ir Aušros Vartų parapijos 116 kuopos Vytės.

„Neringos“ tunto tartininkė v.s. I. Markevičienė 12 val. pavietė į mugę atvykusius LSS Tarybos pirmąjį v.s. B. Banaitienę ir Atlanto rajono skautų atstovą s. V. Dilbą atidaryti mugę, atrišant geruoju mažą surištas dvi tautines juostas, laikomas sesių. Po atidarymo svečiai — pirkėjai rinkosi salėje. Kiekvienas galėjo rasti ką nors patinkamo nusipirkti, nes stalai buvo apdėti įvairiomis gėrybėmis: lietuviškais audiniais, gintaro papuošalais, medžio drožiniais, meniškais kryžiais ir Velykų margučiais. Čia buvo ir VIII Tautinės stovyklos vaizdajuosčių, lietuviškų dainų ir muzikos kasečių, tautinių vėliavėlių, knygų ir spaudos. Tautinių drabužių, plonų ir šiltesnių marškinėlių, pa-

puoštų įvairiais raštais. Kadangi pavasaris — turėta ir inkilėlių sutikti grįžtančius iš šiltų kraštų paukštelius.

Kaip kiekvienais metais, sesė Aldona iš Hartfordo, turėjo meniškų paveikslų, padarytų iš šiaudelių, kurie buvo viens už kitą gražesni. Be paveikslų ji turėjo vazas ir remelius pavėkslams, sukurto iš jūrų kriauklių. Jauniausieji mugės lankytojai galėjo pažvejoti „kudroje“ ir ten susimeškerioti koki žaisliuką, ar šaudant padedant tartininkėms Genei ir Dorothy, skubėjo ruošti pietus. Savo stalus čia turėjo ne tik skautai ir skautės, bet kaimynai iš Bostono, Hartfordo ir Aušros Vartų parapijos 116 kuopos Vytės.

Kadangi iš virtuvės sklido skanių valgių kvapai, lankytojai suko virtuvės link nusipirkti pietus. Čia pat stovėjo stalas su kvepiančia kava ir pačių sesių ir mamų keptais saldumynais. Buvo ir Putnamo seselių keptos ruginės duonos bei pyragų su razinomis, prie kurio tiko lietuviškas sūris, čia pat parduodamas.

Atsilankę Kaziuko mugėje, apsipirkę, praleidę sekmdienį popietę su pažįstamais, žmonės skirstėsi namo, o skautai ir skautės liko aptvarkyti salę ir pasidžiaugti pavykusia mugę. Skautai ir skautės labai dėkingi visiems atsiuntusiems ir parėmusiems jaunimo veiklą. Tad iki kitų metų Kaziuko mugės!

E. Č.

ESU PASIRUOŠUSI TĖSTI SKAUTYBĖ SAVYJE IR KITUOSE

Tapdama vyresne skaute, sesė įsipareigoja daugeliui pareigų ir atsakomybių. Ji pasižada, kad ji, kaip Gabijos liepsna, bus pastovi Lietuvių skautų sąjungos narė. Sesė vyresnė skautė kandidatė ne tik pasižada mylėti Dievą ir tėvynę ir padėti artimui, bet privalo veiksmams ir darbais įgyvendinti šį pažadą.

Aš manau, kad esu pasiruošusi tėti skautybę kituose. Nuo septynerių metų, kai dar buvau jauna paukštytė, mano vadovės vyresnės skautės mane mokė būti gera skaute ir rėdė man gerą pavyzdį. Jau nuo mažens man vadovės garbiausiai kartoję šūkius apie lietuviškos skautybės išlaikymą. Tuos šūkius mažą būdama nelabai suprasdavau, bet niekados neužmiršiu kai kiekvieną šeštadienį sušukdavau: „Būsi skautė visada!“

Vyresnių skautių viltis įtraukė mane skautybėn, ir dabar jau man atėjo laikas garbiausiai šaukti šūkius ir jaunesnes seses mokyti įstatų.

Vyresnė skautė moko įstatų, nes ji juos gerai žino, ji vaziuoja į stovyklas, kad jauniesni skautai galėtų turėti progą pilnai įsijungti į skautus. Dabar aš noriu atiduoti skautybei tai, ką skautybė davė man. Esu pasiruošusi būti vadove ir padėti savo tauti kada tik reikia. Esu pasiruošusi skirti daug savo laiko ir energijos organizacijai, kuri davė vertės mano gyvenimui.

Aš tikiu, kad esu pasiruo-

šusi tėti skautybę dėl kelių priežasčių. Aš jau dešimt metų skautauju ir esu įsigijusi raudoną, geltoną ir prityrusių skaučių kaklaraiščius. Bet svarbiau už kaklaraištį yra, kad aš šiuos laipsnius pasiekiau išsijausdama ir tikrą skautybės prasmę. Dabar aš suprantu, kad skautai turi didelę įtaką mano gyvenimui, todėl galiu dirbti su kitais ir giliau įsijungti skautybėn. Aš esu pasiruošusi rasti savo vietą skautybėje, kur galiu geriausiai padėti tėti lietuviškos skautybės tęstinumą ugdyti kituose nebus labai sunku, nes skautybė bus visų gyvenimo tikslas ir prasmė.

Rima Griauzdytė
Vyr. skautė-kandidatė

LSS STOVYKLOS

Birželio 30 - liepos 5 d. — ASS stovykla Los Angeles, CA.

Liepos 20-27 d. — „Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų ir vadovų mokyklų stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Liepos 28 - rugpjūčio 7 d. — JAV LSS Vidurio rajono stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Rugpjūčio 15 d. — Kanasos rajono skautų ir skaučių stovykla „Romuvos“ stovyklavietėje netoli nuo Toronto.

Bostono „Senieji lapiniai“ 1972 m. suvažiuojo Cape Cod, MA., minėję savo veiklos 21 metų sukaktį. Priekyje — v. Vytautas Dilba, I. k. klupo vs Česlovas Kiliulis, sl. Werneris Mikaitis, s. Bronius Banaitis, ps. Ramūnas Kalvaitis ir ps. Liūtas Gražulis. Stovi — sl. Romas Leveckis, ps. Romas Bričkus, s. Algis Adomkaitis, ps. Vincas Šnipas, vs. Vytautas Klemas ir jvs Gintaras Čepas.

„SENIEJI LAPINAI“ SUKAKTĮ SVĖSDAMI PRISIMENA NAMO IŠĖJUSIUS

Šiais metais Bostono „Žalgirio“ tunto „Senųjų lapinų“ sk. vyčių būrelis švęs savo jau 48-erių metų veiklos sukaktį.

Tai turbūt bus bene seniausias vienetas LSS-ajungoje. Per būrelio eiles pėjo beveik penkios dešimtys narių, kurie dabar išsiklaide po visą JAV ir Kanadą.

Bostone dabar yra 14 aktyvių narių. Būreliui vadovauja ps. Liūtas Gražulis.

Tačiau iš skautiškos rikiuotės būrelio nariai pradėjo keliauti amžinybėn. Pirmasis ten išėjo sl. Tautvydas Šležas, vėliau ps. Vytautas Dambrauskas, vsl. Viktoras Brandtneris ir nesenai ps. Ro-

mas Venckus Kalifornijoje.

„Senieji lapiniai“ Romo atminimą įamžinti pasirinko Lietuviškosios Skautybės fondą ir tam suaukojo 475 dol., iš kurių 100 dol. aukojo dr. Vytautas Klemas ir po 50 dol.: Algis Gustaitis, Gediminas Jozaitis, Vitas Koklys, Algis Kriščiūnas, kun. Algimantas Žilinskas; po 25 dol. aukojo: Bronius Banaitis, Vytautas Dilba, Algis Grižė-Jurgelevičius, Česlovas Kiliulis ir Ignas Vileiškis.

Liūdimė broliams Anapilin įsėinant. Prisimenant juos sušėję, o šiuokart ir parama Skautybės fondui.

Senas lapinas Česius

IŠĖJĖS, BET NEPAMIRŠTAS

1998 m. lapkričio 26 d. Santa Monica, Kalifornijoje, stagių amžinybėn pašauktas, iš mūsų tarpo pasitraukė a.a. fil. s. Romas Venckus.

Velionis buvo gimęs Kaune, 1937 m. spalio 19 d. Visą gyvenimą mėgo gamtą, skautavimą ir stovyklavimą. Jo 85 metų mamytė Bronė Venckienė prisimena, kad Vokietijoje DP stovykloje gyvenant, Romas ir jo brolis Laimis nuolat iškyladavo.

„Senasis lapinas“ s. Romas Venckus

Venckų šeima — tėvai, sūnūs Romas, Laimis ir Juozas, dukrelė Danutė Amerikon atvyko 1949 m. Apsigyvenę Bostone visi netrukus įsijungė skautiškon veiklon. Romas veikliai reikšėsi „Žalgirio“ tunte, vadovavo skautų vyčių Herkaus Montės būreliui, o vėliau priklaušė skautų vyčių „Lapinių“ būreliui. Už nuosirdų darbą lietuviškoje skautiškoje veikloje buvo pakeltas į skautininko laipsnį.

52 metų būdamas pasitraukė pensjon. Laiko veltui neleidė — įsijungė į Lietuvių Bendruomenės veiklą, į Akademio Skautų sąjungos Los Angeles skyriaus valdybą ir į Ramiojo vandenyno rajono skautišką veiklą. Jis net penkis kartus apsiėmė „Rambyno“ stovyklos viršininko pareigomis (1992, '93, '94, '96, '98 m.). Jaunimas mėgo jo ramų būdą ir teisingą diplomatišką elgesį.

Dvi dienas prieš a.a. Romo Venckaus mirtį, Los Angeles mieste žemiškąją kelionę baigė skautas vytiš Algis Avizienis, sulaukęs vos 35 m. amžiaus. Abi skaudžią netektį išgyvenančios šeimos tiki, kad šie du skautai dabar kartu stovyklauja Amžinojo stovykloje.

Šeima pageidavo maldų ir a.a. Romo atminimui paramos jo mėgiamoms organizacijoms. A.a. Romo Venckaus atminimui Lietuvos Jėzuitų kunigų darbams suaukota 3,150 dol. ir LSS Ramiojo vandenyno rajono „Kalniškio“ skautų tuntu 765 dol.

Ilsekis amžinoje Viešpaties ramybėje, mielas broli Romai.

KVIEČIAME ĮSILIJUNGTI Į VAJŲ

Stovyklavimo reikmenų Lietuvos skautams ir skautėms ruošia Čikagos „Aušros Vartų“, „Kernavės“ tunto vyresnės skautės kandidatės. Reikalinga: darbo apranga — tamsiai mėlyni stovykliniai marškinėliai, džinsai, lietpalčiai, trumpos kelnės, žibintuvėliai, gertuvės, tušinukai, spalvoti pieštukai bei kreidutės, peiliukai, klijai ir kiti stovykliniai reikmenys. Visi kviečiami prisidėti prie šio vjaus. Reikmenys bus renkami iki gegužės 15 d. Aukojamiems daiktams dėžės pastatytos Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, koridoriuje prieš Pal. J. Matulaitis misiją ir Jaunimo centre, Čikagoje, prieš įėjimą į didž. salę. Pageidaujant daugiau žinių prašoma skambinti Rimai Griauzdytei, tel. 708-442-0397 arba Renatai Navikaitei, tel. 630-257-5078.

Baigęs mechaninės inžinerijos mokslus, 1963 m., apsigyveno Los Angeles. Ten sukurė šeimą su Giedre Karužaitė, užaugino dukrą Daivą ir sūnų Vyta. Ir čia veikliai reikšėsi skautavime. Kelis kartus su draugais buvo įkopę į Mt. Whitney viršukalnę. Labai mėgo buruoti, dažnai savaitgaliais, kartu su broliais ir svainiu Rolandu Giedraičiu ir draugais išplaukdavo į Ramųjį vandenyną.

Linus Milavickas

PAVYZDINGAS „PERKŪNO“ DRAUGOVĖS SKAUTAS

Linus Milavickas jau 7 metų skautauja Čikagoje „Li-

tuanoikos“ skautų tunto „Perkūno“ draugovėje. Būdamas 7 metų įstojo į (Gedimino vilkių) klubą draugovę. 1993 m. vasarą L.S.S. Jubiliejinėje stovykloje, Rake, kandidatas Linas buvo vienintelis davęs vilkiuko įžodį, ir pasipuošęs raudoną kaklaraiščiu. Duodant įžodį, matė sesutę-skautę Eglę, mamytę — s. Vidą ir močiutę — v.s. Danutę Eidukienę. Tą vakarą Linas nutarė eiti „pulti“ seses skoutes. Jis buvo pagautas, ir sesės prašė atiduoti joms jo raudoną kaklaraištį. Tuo metu mamytė buvo paukštyčių pastovyklėje ir staigiai išgirdo sūnaus Lino balsą. Nuejęs pas seses, pamatė sūnų verkiantį: „Jos nori mano naujo kaklaraiščio“. Mama jam paaiškino taisyklę apie „puolimą“. Sesės neatėmė jo kaklaraiščio, Linas grįžo patenkintas. Jis stovyklavo jau 6 metus Rake ir, būdamas 11 metų, Rako stovykloje davė skautų įžodį. Mokykloje Linas lanko 7 skyrių, o Čikagos liutnistinėje mokykloje mokosi 7 klaseje. Mėgsta krepšinį, slidinėtį, „video“ žaidimus ir praleisti laiką su savo vyresne sesute Egle.

KANADA

MONTREALIO SKAUTŲ VYČIŲ ŽIEMOS IŠSKYLA

Rimo Piečiačio vasarvietėje Lac Syhere, š.m. kovo 12-14 d. savaitgalį, vyko skautų ir sk. vyčių žiemos stovykla-iskyla. Dalyvavo dešimt išvermingų išskylautojų.

Skautai buvo pasistatę sniego namus, kuriuose, pagerbdami žiemą, praleido naktį. Skautai vyčiai nakvojo pasistatytoje palapinėje.

Išskylautojai vykdė programoje numatytą išvyką slidėmis į kitus ežerus, o maistą gaminosi sniege įrengtoje lauko virtuvėje.

Šeštadienio vakare skautų

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VAIŽNIS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9985
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-668-0664
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2809
Valandos pagal susitarimą

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-5238

NIJOLĖ STANKEVIČIŪTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jūsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

vyčių įžodį davė du prityrę skautai — Laurent Bulota ir Dalius Bulota (pusbroliai). Jie įžodį davė prieš savo senelio a.a. Juozo Bulotos Lietuvos trispalvę vėliavą. Išpūdingas įžodžio apeigas pravedė v.s. Romas R. Otto.

Geras oras, maloniai ir prasmingai praleistas savaitgalis atgaivino visus dalyvavusius. Ši iskykla, o ypač skauto vyčio įžodį davusiems, liks neužmirštama.

dal.

ATLYGIS AMERIKIEČIAMS, DALYVAVUSIEMS SOCIALIZMO STATYBOJE

IGNAS MEDZIUKAS

1920-1930 m. daugelis kairiųjų pažiūrų amerikiečių, susijavęje komunistine propaganda, išvyko į tą „darbininkų rojų“ padėti jį statyti. „The Washington Times“ rašo, jog, į Rusiją nuvykęs ir pagyvenęs kurį laiką, Aleksandras Gelver pamatė, kad jo kaimynai areštuojami, panorėjo grįžti į Ameriką. Jis mėgino kreiptis į JAV ambasadą, bet prie vartų buvo sulaikytas slapstosios bolševikų policijos. Tardomas buvo klausinėjamas, ar jis mano, kad Amerikoje gyvenimas yra geresnis negu socialistinėje Rusijoje? Ar jis apie tai pasakojo savo bendradarbiams fabrikoje? Teisingai, patvirtino Gelmeris, kuris prieš keletą metų buvo atvežtas į Sovietų Sąjungą savo tėvų. Tai buvo pagrindas saugumui jį apkalinti šnipinėjimu, ir jis dingio be žinios. Jo likimas buvo nežinomas 60 metų. Panašus likimas ištiko ir kitus amerikiečius Rusijoje.

Dabar žurnalistas jau prieina prie buvusių slaptybų. Kartoteka rodo, kad Aleksandras Gelmer 1938, Naujų metų dieną, turėdamas 24 m., kilęs iš Oshkosh, Wis., buvo nuzudytas. Paskutinis momentas smulkiai nedokumantuotas, bet žinomas saugumo policijos metodu — šūvis į pakaušį.

Manoma, kad šimtus amerikiečių ištiko toks bausis likimas. Bylos kitų 15 amerikiečių, kurių buvo ieškoma, rodo, kad du mirė privertiamo darbo lageriuose, 8 buvo nuzudyti, kiti 5 praleido ilgus metus kalėjimuose. Jie buvo fabriku darbininkai, mokytojai, inžinieriai, areštuoti vien dėl to, kad pasakoję apie gyvenimą Amerikoje.

Valstybės departamento dokumentai rodo, kad amerikiečiai, kurie krepšė į JAV ambasadą pagalbos, bet jos laiku negavo, nes neturėjo paskutinių metų nuotraukų ar dolerių atnaujinti savo pasus. Kai kurie buvo areštuoti prie ambasadų vartų.

Vienas tokių buvo Lovett Fort-Whiteman, steigėjas Amerikos komunistų partijos dalinio — Amerikos Nėgrų darbo kongreso. Jis 1920 m. buvo pakviestas dirbti Kominterne. 9 metus dirbo Maskvoje. 1937 m. dingio po to, kai mėgino gauti leidimą grįžti į JAV. Pagal rastus dokumentus nustatyta, kad jis buvo

išstremtas į Semipalatinską, tolimoje sovietų centrinėje Azijoje. Po keleto mėnesių vėl buvo areštuotas ir mirė privertinio darbo lageryje 1939 m. sausio 13 d., būdamas 44 metų.

Kai kurie nukentėjusieji buvo Amerikoje gimę, kiti Rusijoje, turėję JAV pilietybę. Jie grįžo į Rusiją, pasiėmę Amerikoje gimusių vaikų. Kai kurie jų buvo komunistų partijos nariai, bet ne visi. Sovietų Sąjunga juos kvietė, nes jie buvo reikalingi naujai kuriamai industrijai. Arthur Talent buvo 7 metų, kai grįžo į Maskvą su motina iš Bostono. Jis mėgo amerikietiška muziką. Būdamas 20 metų, susipažino su garsaus dainininko Paul Robeson, kairiojo sparno politiko, žmona. Kai Robeson šeima atvyko į Maskvą koncertuoti, ponias Robeson atvežė jam naują rūbų eilutę iš Amerikos.

1938 m. sausio 28 d., kaip slapstosios policijos dokumentai rodo, Talent bute buvo padaryta krata ir jo drabužiai paimti, nes įtarta, kad juos gavo už šnipinėjimą. Pirmieji 11 puslapių tardymo bylos rodo, kad jis išsiginęs pateiktų kaltinimų. Toliau rašoma, kad tardymas buvo pertrauktas. Kas atsitiko laike pertraukos, paliekama skaitytojo vaizduotei. Kai tardymas vėl buvo tęsiamas, jam buvo sakoma: „Tu esi areštuotas ir apkalintas, kad šnipinėjai Sovietų Sąjungoje vienos svetimos valstybės naudai. Ar pripažįsti kaltę? Jo atsakymas: „Taip aš pripažįstu kaltę, dalyvavęs šnipinėjime Latvijoje. Po 38 dienų užsiginimo aš nutariau pasakyti tiesą.“

Suglamžytame popierėlyje gale jo bylos rašoma: Arthur Talent buvo sušaudytas 1938 m. birželio 7 d. Jis buvo 21 metų.

Mirtis ne visuomet buvo tokia greita. Thomas Segovio, vienas iš nedaugelio amerikiečių, pergyvenęs kalėjimus Rusijos tolimuose rytuose, buvo liudininkas, papasakojęs savo pergyvenimus. Jis buvo 19 metų, kai su savo tėvu atvyko į Maskvą, nes tėvą 1935 m. buvo deportavę iš JAV kaip komunistų agitatorių. Iš pradžių sovietų valdžia džiaugėsi jų atvykimu ir gyvenimas nebuvo blogas. Bet po dviejų metų užsieniečiai pradėjo pranykti, tarp jų ir Segovio tėvas. Thomas keletą kartų vyko į JAV ambasadą, prašydamas

PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis (II iš k.) ir vykdomasis vicepirmininkas Algis Rugienius kovo 10 d. lankėsi Punske, kur su Lenkijos LB pirmininke, Punsko seniūnu bei organizacijų atstovais aptarė lietuvių rūpesčius.

PRIVATIZAVIMO FONDAS LOPO BIUDŽETO SKYLES

Pinigai, gauti už parduotas valstybines įmones beveik tiesiai papildė valstybės biudžetą. Ekonomistai jau dabar gali konstatuoti, kad didžiulės iplaukos iš privatizuojamų įmonių nebuvo panaudotos mokėjimams mažinti ir sukurti palankesnę aplinką verslui. Ekspertų manymu, pri-

padėti jam grįžti į Ameriką. Kiekvieną kartą jam buvo pasakyta, kad jo reikalai svarsdomi. 1938 m. kovo 21 d. jis vėl nuvyko į ambasadą. Jam buvo pasakyta ateiti po pietų. Kai jis išėjo iš ambasadų, buvo trijų slapstosios policijos agentų suimtas. Greit jis buvo su kitais dvylika amerikiečių prekinuose vagonuose išvežtas privertimams darbams į Ašigalio kasyklas. Dešimt jų ten mirė. Segovio tėvas Joseph praleido 11 metų privertiamo darbo stovykloje. Kai jis buvo iš ten paleistas 1948 metais, tuojau mirė. Thomas buvo paleistas ir laisvę tik po 16 metų. Jam pavyko sugrįžti į Ameriką 1960 metais, kada JAV ir sovietų santykiai buvo sušvelnėję. Jis mirė Arizonoje 1997 m. vasarą, sulaukęs 81 metų.

Marcella Hecker tebegyvena medinių rąstų namelyje netoli Maskvos. Nors ji yra 82 metų, gerai prisimena 1938 m. vasario 16 d., kai ilgą juoda mašiną išvežė jos tėvą. Kai jis buvo areštuotas, ji, jos seserys ir motina irgi buvo sulaikytos, bet vėliau paleistos. Julius Hecker niekad negrįžo. Tik paskutiniu laiku jos galėjo prieiti prie slaptybų dokumentų ir sužinoti, kad tėvas, prisipažinęs šnipinėjęs JAV naudai. Komunistinės knygos, kurias jis laikė savo namuose, esą buvusi tik priedanga šnipinėjimui svetimos valstybės naudai užmaskuoti, 1938 m. balandžio mėn. buvo sušaudytas. Jis buvo 57 metų.

Taip sovietai atsilygino saviesiems, kurie iš Amerikos buvo atvykę padėti statyti socializmą.

pėdos transporto laivyną, „Lietuvos draudimą“, dar keletą smulkesnių objektų, planuojama surinkti apie 1 milijardą litų. Daugiau nei 1 milijardą litų tikimasi gauti kitais metais pardavus likusias „Lietuvos telekomo“ akcijas, 34 proc. „Mazeikių naftos“ akcijų bei dar kelias įmones.

Konservatorių vyriausybė per antrąjį privatizavimo etapą jau pardavė 717 valstybei priklausiusių objektų. Iš 2,335 mlrd. litų privatizavimo lėšų bankų sąskaitose liko tik trečdalis fondo pajamų. Per 1,512 mlrd. litų valdžia išleido pernai, tačiau du trečdaliai išmalti ne įstatymu Seimo patvirtintai nuvertėjusių indelių programai.

Vyriausybė ketina per šį pusmetį į fondą dar sugrąžinti 240 mln. litų dydžio „Mazeikių naftai“ išduotą paskolą bei atiduoti 409 mln. litų, pasiskolintų valstybės biudžeto deficitui padengti. Tačiau reikia priminti, kad pernai „Mazeikių nafta“ patyrė 98 mln. litų nuostolių. Todėl Finansų ministerija neatmeta galimybės, kad biudžeto ir „Mazeikių naftos“ skolų grąžinimo terminai bus pratęsti. Visas Privatizavimo fondo likutis kartu su paskola „Mazeikių naftai“ bei biudžetui yra rezervuoti gyventojų santaupoms atkurti.

Nors per pirmąjį šių metų pusmetį ketinama surinkti per 450 mln. litų iplaukų už naujus šiemet privatizuotus objektus, jau samatoje užfiksuoti neįmanomi planai gyventojų santaupų atkūrimui skirti 827 mln. litų.

Rima Jakutyte

„Vilniaus troleibusai“ neketina mokėti milijoninės skolos elektros tiekėjams, nes visiškai neturi tam lėšų. „Teisgalime sumokėti atlyginimus ir atlikti būtiniausias transporto priežiūras, niekam kitam pinigų nelieka“, sakė bendrovės „Vilniaus troleibusai“ generalinis direktorius Jonas Bagdonavičius. Pasak jo, už pajamas, gaunamas aptarnaujant keleivius, galima išlaikyti tik trečdalį dabartinio Vilniaus troleibuso parko.

Siemet pardavus „Lietuvos jūrų laivininkystę“, Klaipėdos jūrų krovininių kompaniją, Klaipėdą, O. Juk viskas gerai, viskas patinka. Tik mums va, čia visi savi. Ir tie scenoje ir žiūrovai aplink — ta pati šeima, negi plėšysies gegužinėse ar vestuvėse. Bet Kai jau baigiasi, tada iš visos jėgos ir širdies, kol delnai įkaista. Tada jau taip tariame deki visiems 60 šokių, dekiu Sagui ir Sagienei su padėjėjais Gintautu Neimanu, Livija Kasperavičiute, Aldona Raulynaitiene. Dekui jaunam orkestrui ir jo jaunutei vadovei Daliai Kavaliūnaitėi. Dekui už menišką kostiumų Aldonai Vaitonienėi ir už spalvingas bei taiklias šviesas Ray Gillie. Dekui visiems talkininkams, be kurių rankų ir širdžių mūsų kelionė su „Grandinele“ į Nemuno šalį dviem išpuodingom valandom nebūtų buvusi nukeliuota — rašė Vikt. Mariūnas „Drauge“ (1972.05.05).

Šių metų programos premjeroje beveik visi nauji šokiai už Cleveland ribų dar nešokti. „Aukštaitių kadrius“, „Pakeltkojis“, „Kuskinėlis“, „Pakrėstinis“, „Šlepsiukas“, „Dovanų šokis“, „Suktinis“. Choreografinis vaizdelis „Dukė viena namie liko“. Visas šitas repertuaras choreografiui — profesionalui iškart pasako, kokio techninio ir meninio lygio turi būti šokių grupė, pasiryžusi su juo išeiti prieš žiūrovų teismą. Tik aukšto ir labai aukšto. Kitaip iš šokių būtų tik „košė“. Th. Andria teigimas, kad šokiai buvo „pašokti graškiai ir drausmingai. Mazai stebina, kad „Grandinele“ laimėjo kritikų simpatijas, kur tik rodesi“ (ten pat), tik patvirtina tai.

„Tai viskas. Daugiau išpausti jau negaliu“, pasakys Sagys po koncerto, o jam paantrins Sagienė, žmonėms, mačiusiems ar dalyvavusiems šios programos gimime.

Geriau dialogas kaip bombos

Danutė Bindokienė

Nuo 1972 m., kai tuometinis JAV prezidentas Richard Nixon pirmą kartą ryžosi aplankyti Kiniją ir vakariečiams praverė vartus į pasilaptingą, raudoną komunistų pažymėtą kraštą, turintį gausiausių planetoje gyvenojų skaičių, Amerikos vyriausybė, o galbūt labiau pramonė ir verslas ieško galimybių, kad tuos vartus dar plačiau atidarytų. Iš dalies, ir kaip tik dėl panašių priežasčių, to siekia ir komunistinės Kinijos vyriausybė, tik, žinoma, ji nelinkusi daryti tiek nuolaidų, kaip Vašingtonas.

Čia ir susiduriama su problemomis: kaip reikia suderinti Kinijoje nuolat vykdomus žmogaus teisių bei laisvųjų pažeidimus, disidentų areštus, okupuotame Tibete religijos persekiojimus, tiesiamus grobuoniškus nagus ir kaimyninę Taivano salą su Amerikos demokratijos principais? Kaip prisijaukinti Kiniją, kad ji atidarytų savo rinką amerikiečių gaminams ir suderinti nusizengimus prieš žmoniškumą, tarptautinę teisę bei kitas „nuodėmes“, kurių Beidžingas nevengia?

Nuo pat pradžios Vašingtono-Beidžingo politiniai ryšiai svyruoja tarp perspėjimų, pažadų ir — kai kitaip neiseina — nematomų, ko matyti nenorima. Kartais santykiai yra beveik draugiški, kartais susikirtimai gan aštrūs, bet, atrodo, šiais laikais yra dalykų, svarbesnių už žmogaus teises, religiją ar laisvę, tad Vašingtonas visuomet ieško „taikaus nesutarimų sprendimo“: dialogas juk geriau kaip bombos... Nepaisant, kad prekyba su Kinija Amerikai yra atnešusi 60 milijardų dolerių nuostolių, įvairiais būdais mėginama įtaigoti Beidžingą, kad ryšiai būtų apytikriai naudingi abiem pusėm.

Nelabai seniai Vašingtone lankėsi Kinijos prezidentas Jiang Zemin ir iš „nuoširdaus abiejų prezidentų pasitarimų“ atrodė, kad santykiai su Beidžingu pakrypo teigiama linkme. Tačiau tas atsilimas neilgai trukus. Kinija kaltinama šnipinėjimu, svarbių branduolinių ginklų paslaptį pavogimu; Beidžingo vyriausybė kaltinama, kad 1996 m., prezident Clinton ir viceprez. Al Gore kampanijos antrai kadencijai metu, „paaukojo“ apie 300,000 dolerių, kurie buvo panaudoti šių kandidatų reklamai ir galbūt padėjo laimėti rink-

mus. Negana to, Kinija griežtai nusistatiusi prieš NATO — ir, žinoma, Amerikos — bombas Jugoslavijoje, o Vašingtonas nuolat perspėja Beidžingą dėl žmogaus teisių pažeidimų (kurių Kinija nevengia ir savo krašte, ir okupuotame Tibete). Tad neuostabu, kad pastarosiomis savaitėmis santykiai tarp komunistinės ir kapitalistinės vyriausybės vėl pasidarė ne per nuoširdžiai.

Galbūt kaip tik dėl to Kinija pirmą kartą į Ameriką pasiuntė savo ministrą pirminką Zhu Rongji, kuris, apsiginklavęs gan taikliu humoru, lankėsi ne tik Vašingtone, bet ir kitose vietovėse, įskaitant Čikagą. Pagrindinis vizito tikslas, kaip nuolat pabrėžiama, yra glaudesnis bendravimas, ypač prekybos srityje. Vašingtone jau pasirašyta sutartis, pagal kurią atidarytos Kinijos rinkos JAV kviečiam, mesai ir kai kuriems vaisiams. Nereikia nei aiškinti, ką tokia milžiniška rinka gali reikšti šio krašto žemes ūkiui bei jo pramonei.

Nors, kaip buvo kalbama prieš premjero Zhu vizitą, jis perspėtas nesitikėti per daug šilto sutikimo ir kai kurie dieji Amerikos laikraščiai (pvz., „New York Times“) gan tvirtai pasisakė prieš jo atvykimą, susitikimai buvo gan draugiški, nors, tiesa, visur, kur tik premjeras pasimaišė, pasirodė ir demonstruotojai su plakatais, daugiausia reikalaujant laisvės Tibetui. Kinijos aukštasis pareigūnas į juos per daug nėkrėpė dėmesio, nes buvo pakankamai jam palankių sveikintojų, o demonstracijos vyko tvarkingai.

„Aš jaučiuosi, kaip patekęs į visko pilną parduotuvę, bet mano kišenės tuščios“, išsireiškė Zhu Čikagoje, kai jam buvo sudarytos sąlygos apsilankyti pavyzdiniuose ūkiuose, stebėti biržos veiklą ir, be abejo, kasdieninę kapitalistinę aplinką, kuri tikrai skiriasi nuo proletariškosios. Kiek ilgai to ambasadoriškumo sukurtą nuotaiką ir bendradarbiavimas tęsis, patindys ateitis, bet kiekvienas apsilankymas ir taikus dialogas tarp skirtingų pažiūrų, ideologijos bei kultūros asmenų ar vyriausybių atneša geresnį vieni kitų pažinimą, ir jau vien tuo yra naudingas.

„GRANDINĖLĖS“ REIKSMĖ IŠEIVIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS GYVENIMUI

LIGIJA TAUTKUVIENĖ

Nr.20 Tėsinys

1962 m. dr. A. Razmos ir kitų iniciatyva, buvo pradėtas organizuoti Lietuvių fondas. Savo veiklos dešimtmečiui pažymėti Čikagoje rengiamos iškilmės. Lietuvių fondo (toliau — LF) vadovybė koncertinei programai pakvietė „Grandinėle“, dalyvauti iškilmų atidarymo dieną — kovo 18. Tikimasi, kad „Lietuvių fondas pabrėš savo kultūrinį darbą paskirti. „Grandinėle“ laisvojo pasaulio sostinėje — Čikagoje parodys kultūrinį deimantuką. Lietuvių fondas, — kad jis prasmingas ir reikalingas — rašė „Draugas“ (1972.02.11). Šio koncerto sėkmės užtikrinimui sudarytas ir specialus komitetas, kuriam vadovavo inž. Br. Nainys, o į sudėtį įėjo — dr. F. Kaunas ir dr. A. Razma — vicepirmininkai, S. Dziugienė — izdininkė (bilietai), K. Barzdukas — techninių darbų tvarkytojas, St. Lazauskienė — „Grandinėlės“ priemonių šeiminkė ir St. Dziugas — informacijos koordinatorių. Šalia komiteto buvo sudaryta ir spaudos bei informacijos talkininkų sekcija: K. Bradūnas, A. Baronas, B. Kviklys, Vl. Butėnas, J. Janušaitis, P. Petrutis, F. Daukus, A. Gulbinskas bei dr. K. Jucas — informacija anglų kal-

ba. Bilietus sutiko platinti „Marginių“ savininkė Izabelė Sinkvičiūtė, plakatai parengė dail. A. Trinkūnas.

Idomu, kad šiam „Grandinėlės“ koncertui buvo skirtas nemažas rengėjų dėmesys. Sausio 29 d. B. ir B. Nainių namuose buvo surengtas komiteto posėdis ir kurį buvo pakviestas ir pats L. Sagys. Buvo numatyti du koncertai. Vienas jų — LF jubiliejui, o kitas — jaunimui. Tikima, kad „Grandinėle“, atveždama naują programą, su naujais rūbais, ir jau žavėjusi Pietų Amerikos žiūrovus, žavėjusi daugelį kartų čikagiečius, kaip teigė St. Dziugas „ši kartą sublizgės nauju deimantukuku“ („Draugas“, 1972.02.11).

Dar iki koncertų Čikagoje, laukia naujos programos premjera Clevelande (ši programa parengta kelionei po Europą). Kovo 5 d. Euclid H. School auditorijoje (711 East 222 St.). „Gražus, spalvingas ir nostalgiskas gabalas Lietuvos buvo matomas scenoje, kai lietuvių liaudies šokių ansamblis „Grandinėle“ davė savo metinį pasirodymą entuziastiškiems 1,200 žiūrovų“ — taip aprašo savo išpučius „The Cleveland Press“ dienraščio redakcijos narys meno klausimams, Theodore Andrica. Nuostabu, kad jis suvokė, jog „Grandinėle“ — tai Lietuva, tai lietuviškosios dvasios dvelkimas, kad ji atspindi visos tautos charakterį — santūri, išdaiški, lyriška, liudna ir linksma, ir pilna subtilaus humoro. Ji žavėjo šokių graškumus ir lengvumas. Profesionalo pastebėjimai visada yra labai svarbūs.

Svetimajam ir mūsų žiūrovus turi neįprastai atrodyti. Sėdi ramiai susimastę, su lengva šypsena lūpose ir akyse. Paploja tvirtai, ramiai, bet be prasiveržimų. Be kojų tryptimo, be švilpimų, be šukavimų ir klyka-

vimų. O juk viskas gerai, viskas patinka. Tik mums va, čia visi savi. Ir tie scenoje ir žiūrovai aplink — ta pati šeima, negi plėšysies gegužinėse ar vestuvėse. Bet Kai jau baigiasi, tada iš visos jėgos ir širdies, kol delnai įkaista. Tada jau taip tariame deki visiems 60 šokių, dekiu Sagui ir Sagienei su padėjėjais Gintautu Neimanu, Livija Kasperavičiute, Aldona Raulynaitiene. Dekui jaunam orkestrui ir jo jaunutei vadovei Daliai Kavaliūnaitėi. Dekui už menišką kostiumų Aldonai Vaitonienėi ir už spalvingas bei taiklias šviesas Ray Gillie. Dekui visiems talkininkams, be kurių rankų ir širdžių mūsų kelionė su „Grandinele“ į Nemuno šalį dviem išpuodingom valandom nebūtų buvusi nukeliuota — rašė Vikt. Mariūnas „Drauge“ (1972.05.05).

Šių metų programos premjeroje beveik visi nauji šokiai už Cleveland ribų dar nešokti. „Aukštaitių kadrius“, „Pakeltkojis“, „Kuskinėlis“, „Pakrėstinis“, „Šlepsiukas“, „Dovanų šokis“, „Suktinis“. Choreografinis vaizdelis „Dukė viena namie liko“. Visas šitas repertuaras choreografiui — profesionalui iškart pasako, kokio techninio ir meninio lygio turi būti šokių grupė, pasiryžusi su juo išeiti prieš žiūrovų teismą. Tik aukšto ir labai aukšto. Kitaip iš šokių būtų tik „košė“. Th. Andria teigimas, kad šokiai buvo „pašokti graškiai ir drausmingai. Mazai stebina, kad „Grandinėle“ laimėjo kritikų simpatijas, kur tik rodesi“ (ten pat), tik patvirtina tai.

„Tai viskas. Daugiau išpausti jau negaliu“, pasakys Sagys po koncerto, o jam paantrins Sagienė, žmonėms, mačiusiems ar dalyvavusiems šios programos gimime.

V. Mariūnas rašo, „supratau, kad Sagiai ir iš išspausdinto dar kelis lašus išspaudė. Bet tik juodu taip ir tegali padaryti. Sagiai „Grandinėle“ ir tegyvena. (...) Sagiai sugėba iš savo mokinių išreikalaus drausmės ir punktualumo. Sagys pats per visą devynioliką metų nepraleido nei vienos pamokos, jis buvo punktualiausias vietoje kiekvieną trečiadienį ir sekmadienį. Todėl „Grandinėle“ ir gali šokti graškiai ir drausmingai“ („Draugas“, 1971.05.05).

Kodėl gi taip daug sutraukia žiūrovų „Grandinėle“ į savo koncertus? Atsakymą randame labai paprastą: žiūrovai nenori praleisti puikios progos „atsigaivinti gero skonio ir geros formos tautiniu menu“ (ten pat).

Iš A. ir L. Sagių laiško J. Lingui (1972 m. kovo 23 d.): „(...) Kaip akmuo slėgė širdį naujos programos paruošimas. Beveik 2/3 šokių nauji, nežinojome, kaip su jais apsidirbsime. Dar antras rūpestis buvo orkestras. Amerikonas mokytojas padėjo viduryje sezono dėl laiko stokos. Likome su jauna Dalia Kavaliūnaitė, kuri groja elektriniais vargonėliais. Baimė ėmė, kaip ji visą spektaklį praves. Vaitonienė užkluvo su rūbais. Savaitę prieš spektaklį dar neturėjome iškilmingo trejnio kostiumų. Teko patiems važiuoti parsivežti iš Toronto kelias dienas prieš spektaklį. Taigi rūpestis, nemigo naktys kankino ir pykome vienas ant kito, kam tokia bėda užsikore ant pečių.

Kovo 5 d. įvyko stebuklas. Geroje scenoje, spalvingu šviesu jūroje kažkaip viskas sukurta į krūvą. Vaikai šoko lyg apsvaigę, nedarydami klaidų, išgyvendami kiekvieno šoko naują nuotaiką. Dale su tvirta ranka vedė muzikantus lyg būtų šimta metų dirgavusi. (B. d.)

LIETUVIAI AMERIKOS CHORVEDŽIŲ SUAŽIAVIME

ALGIS ZABORAS

Palankioms aplinkybėms susiklosčius, teko dalyvauti Šiaurės Amerikos chorvedžių suvažiavime (National Convention), vykusiam vasario 24-27 d. Čikagoje. Dariaus Polikaicio deka, buvau registruotas kaip atstovas iš Lietuvos. Beje, svečių tarpe buvo gausi delegacija iš Rusijos, Vakarų Europos bei Azijos. Latvių ir estų registracijos sąrašas neaptikau. Greta jau minėto D. Polikaicio, taip pat dalyvavo lietuvės chorvedės R. Klioniene iš Clevelando, B. Mockienė iš Lemonto, D. Viskontienė ir N. Benotienė iš Toronto.

Dalyvaudamas šiame išties įspūdingame renginyje, pirmą kartą taip iš arti galėjau susipažinti su JAV chorine kultūra, chorais ir jų dirigentais, repertuaru (esamu ir būsimu), metodine literatūra, dalyvauti teorinėse — praktinėse diskusijose, stebėti jaunųjų dirigentų konkursą.

Suvažiavimą organizavo Amerikos Choro dirigentų sąjunga (American Choral Directors Association). Tai 1959 metais įsteigta nepelno siekianti profesinė organizacija, kurios nariai choro muzikai, mokyklų bei universitetų, visuomeninių organizacijų, bažnyčių ir profesionalių chorų vadovai. Ją sudaro 19.000 chorvedžių, kurie dirba daugiausia nei su vienu milijonu dainininkų. Jos buveinė Lawton, Oklahoma. Dabartinis prezidentas James A. Moore, gyvenantis Marshall, Texas. ACDA tikslas padėti vystyti chorinei muzikai atlikimo, kūrybos, propagandos ir tyrimo kryptimis. Organizacija padalinta į 7 skyrius. Juose susibūrę chorvedžiai iš visų 50 JAV valstijų. Regioniniuose komitetuose veikia visų tipų chorų veiklos koordinavimo skyriai. Sąjunga remia festivalius, meistriskumo kursus, suvažiavimus tiek valstijų, tiek regionų bei visos valstybės masto lygį. Leidžia mėnesinį žurnalą „The Choral Journal“, kuriame pateikiama valstybinės bei pasaulinės chorinės muzikos aktualijos.

ACDA suvažiavimai vyksta kas dveji metai skirtingose JAV vietose. Čikaga 5.800 šimmetinių suvažiavimo dalyvių priėmė pirmą kartą. Vyklo jis didžiuliam Hyatt Regency viešbutyje, kur suvažiavimo dalyviai buvo ir apgyvendinti. Šio suvažiavimo credo skambėtų taip: „Mąstykite, grožimės, atšinaujinkime universalią choro meno vertybę. Jose dieviškoji žmogiskumo ir dvasingumo jėga“. Nelengva būtų surasti svaresnių žodžių įvardinti reiškiniui, kuris ilgas dešimtmečius Lietuvoje buvo vadinamas tik kaip masiškiausia ir demokratiškiausia darbo liaudies kultūrinio-idejinio švietimo forma.

Visas keturias dienas buvo dirbama pagal labai intensyvią programą, kuri trukdavo nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro.

Apvalaus stalo diskusijos

Jos vyko kas rytą pusryčių metu, keturiuose skirtingose salėse. Visose buvo kalbama skirtingomis temomis. Dalyvio teisė pasirinkti. Toks principas, išskyrus koncertus, veikė visų suvažiavimo užsiėmimų atžvilgiu. Priskaiciavau 12 skirtingų pokalbių temų. Paminėsiu keletą įdomesnių: Etninių ir daugiakultūrinių chorų perspektyvos; XX a. chorinė muzika mokyklose; Kompozitorių ir dirigentų dialogas; Muzika ir malda. Kalbėta ir apie labai praktiškus chorų organizavimo bei jų veiklos dalykus.

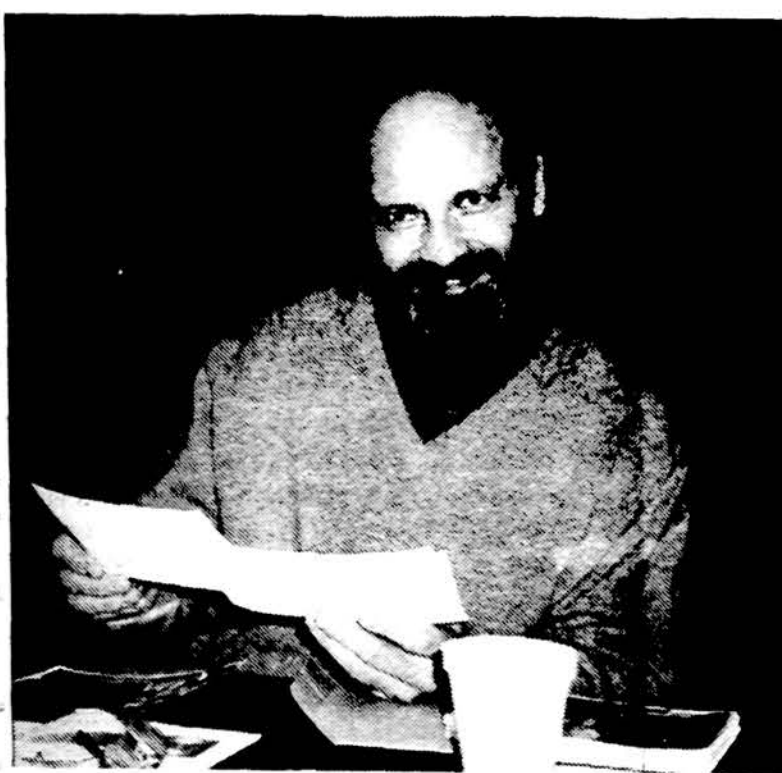
Koncertai

Juose dalyvauti turėjo teisę iš anksto, pagal pačių chorų pageidavimą, atrinkti vienetai. Nors dalyvauti šiame renginyje chorų prestižą reikala, teigti, jog tai buvo pačių geriausių JAV chorų parad — negalima. Iš 12 koncertų, kuriuose dalyvavo 38 chorai, susidaryti dainuojančios Amerikos vaizdą tikrai buvo galima. Ir tas vaizdas labai neblogas.

Kokie tai chorai, ką ir kaip jie dainavo? Didžiausia jų dalis — tai vaikų ir įvairaus amžiaus jaunimo mokykliniai, universitetų chorai. Iš visko matyti, jog tai palankiausias vietos JAV chorams tarpt. Mažesnis dalis bendruomeniniai chorai, kuriuose, beje, taip pat vyrauja jauni, 30-40 metų amžiaus, žmonės. Renginių bendruomenių chorų atstovavo vos vienas. Atskirame koncerte pasirodė profesionalūs chorai. Tai negausūs, 20-24 žmonių, mišrūs chorai iš Minneapolisio, Vancouverio (Canada) ir vyrų sekstetas „The King Singers“ iš Londono. Visi jie dainavo gerą ir sudėtingą muziką, paįvairindami imantriomis vaidybėmis mižanscenomis, kas Amerikos klausytojams labai jau patinka.

Šalia koncertavusių, kaip iliustratoriai pranešimams, suvažiavime dalyvavo dar per 20 chorų. Kartą visi jie atliko per 300 kūrinių! Kad taip juos visus įrašius kasėtin! O tai daryti buvo draudžiama, kaip ir fotografuoti. Pastarasis draudimas buvo ignoruojamas tik paskutinio koncerto metu. Šito nedaryti iš scenos prašė net patys chorų dirigantai. Koncertai vyko didžiulėse Medinah Temple ir Orchestra Hall salėse, talpinančiose apie 3.000 klausytojų. Dainuoti tokiomis sąlygomis, ypač nedideliams chorams, nebuvo lengva, nors lemti, jos itakos atlikimo kokybei, manau, nepadarė. Patįstamų autorių ir muzikos nebuvo daug. Chorų programose, kaip ir visur Amerikoje — didelė įvairovė. Nuo T. Morley, H. L. Hasler, H. Purcell, C. Monteverdi, T. L. de Victoria, A. Bruckner, Fr. Schubert, kitų europiečių: C. Deussy, F. Poulenc, D. Milhaud, G. Ligeti, K. Penderecki, P. Eben, P. Hindemith, J. Rutter iki amerikiečių (jų dauguma): L. Bernstein, A. Copland, E. Carter ir daugelis kitų, mažiau žinomų autorių kūrinių. Ypač populiarius šiuo metu Amerikoje anglų kompozitorių J. Rutter. Jo kūrinių pilna koncertų programose, knygynų lentynose. Labai įdomu buvo išgirsti visiškai Lietuvoje nedainuojamų japonų, kiniečių, afrikiečių liaudies dainų išdailų, palydimų šokiais bei įvairiais instrumentais. Nėra tai pernelg specifinė ir europiečio ausiai visiškai priimtina muzika.

Baltijos kraštams atstovavo tik V. Tormis (Estija) su „Autumn Landscapes“, „Oh ma vaene poiske“ ir „The Prayer to the Thunder“. Pastarąjį kūrinių atliko jaunuolių choras iš Jekaterinburgo, o taip pat A. Kalnins (Latvija) su

Prof. Algis Zaboras. Nuotr. Ed. Sulaičio

„Smieklis Man“, „Dziedot Dzimu“, J. Raminis su „Pūt vėjai“. Lietuviškos muzikos nebuvo, nors tikėjime ateityje bus. Didžiausioje Čikagos muzikos natų parduotuvėje Carl Fischer aptikau V. Augustino „Gloria“, o šių metų Santa Barbara Music Publishing anonisime prospektu — K. Vasiliauskaitės „Missa brevis Beatae Mariae“. Tiesa, vaikų chorams skirtu repertuaru skaitymo rinkinyje buvo išspausdintas ir mūsų tautiečio J. Govedo kūriny. J. Govedas šiuo metu dirba su vaikų choru Toronte. V. Miškinio kūryba buvo minima viename pranešime.

Atskiras koncertas buvo skirtas džiaziniams chorams. Šio tipo chorai labai plinta JAV. Jiems kuriamas atskiras repertuaras, daug kalbama apie tokių chorų dainavimo būdus, stilių. Pasakysiu tik tiek, jog chorai dainavo išties labai gerai, na, o puikiai — gal koks dešimtukas. Jame tilptų ir mūsų „Jauna muzika“, jei būtų dalyvavusi. Reikia, kad taip būtų. Nėra ko ilgai atidelioti Lietuvos choro meno pristatymo Amerikai. Rusija tai sėkmingai jau daro. Jai suvažiavime atstovavo net trys chorai. Juos pakvietė vienas ACDA vadovų, pats toje šalyje apsilankęs ir pats choras atsirinkęs. O ką, jei aums jį pasikvietus? Beje, vienas minėtų trijų chorų Maskvos pedagoginės muzikos kolegijos vaikų chorui vadovauja Anzelma Labokaitė! Ką nors daugiau sužinoti apie šią, puikiai pasirodžiusio choro dirigentę nepavyko. Labai jau skirtingais takais vaikščiojo suvažiavime dalyviai. Nors, tiesą sakant, šio choro programoje nesuradus nei vieno lietuviško kūrinio, suabejojome vadovės lietuviška kilme...

Dar apie vieną išskirtinį koncertą norėtusi užsiminti. Tai J. Brahmsio vokiškojo „Requiem“ atlikimas. Tai buvo didelė dovana forumo dalyviams. Tiek kartų girdėtas, giedotas, įvairių Europos atlikėjų įrašuose klausytas, šis atlikimas tiesiog sukrėtė savo didingumu. Nesenai restauruotoje Chicago Orchestra Hall salėje jį atliko D. Roschmann — sopranas, T. Quasthoff — baritonas, 140 dainininkų Čikagos simfoninio orkestro choras ir orkestras. Dirigavo vienas žymiausių nūdienos pasaulio muzikų, per seniausiais pakeitė amžinybės išėjusį ilgametį šio orkestro vadovą G. Solti. Kūrinio atlikimas buvo skirtas, vos prieš keletą menesių mirusio, R. Show atminimui. Priėmė, jog minėtame choro dainuoja ir viena lietuvaite Li-jana Kopustaitė-Paulettė.

Pranešimai

Jų per keturias dienas buvo perskaityta daugiau kaip 20,

tačiau tai nebuvo panašu į akademinę mokslinę konferenciją. Greičiau priminė chorvedybės praktikos seminarą. Pranešimus daugiausia lydėjo chorai — iliustratoriai. Temos labai aktualios ir praktiškos. Kaip antai: Baroko muzikos artikuliacija, Afrikos amerikiečių chorinės tradicijos, choro vibrato, klasikines ir džiaz chorines muzikas suartėjimo keliai, humoras chorinėje muzikoje ir kt.

Naujų chorinių kūrinių „skaitymas“

Keturis kartus, trijose skirtingose patalpose, vienu metu rinkosi chorvedžiai iš šių „skaitymų“. Iš natų leidyklų dovanotų chorinės muzikos rinkinių, jie gyvai „iš lapo“ susipažino su jų turiniu. Papandei, patiko, grįžai namo — mokai savo chorą. Puiki dovana kiekvienam suvažiavimo dalyviui. Rinkiniuose įvairių kraštų, epochų autorių kūrinių visų tipų chorams. Tokiu būdu buvo perdainuota apie 150 kūrinių, kurių kiekvieną pristatė ir dirigavo vis kitas dirigentas. Ne visi kūriniai dariniai suskambėjo, tačiau reikią pripažinti, jog Amerikos chorvedžių sugebėjimas dainuoti „iš lapo“ pakankamai geras.

Dirigentų konkursas

Ši suvažiavimo programos dalis taip pat labai domino, nes analogiškus konkursus mes vykdome ir Lietuvoje. Dviejuose bakalauro ir magistrų kategorijose dalyvavo iš anksto atrinkti (greičiausiai vaizdajuosčių pagalba) chorvedžiai — studentai. Kiekvienam buvo skirta 10 minučių darbui su choru. Visi repetavo tuos pačius du (a cappella ir su pritarimu) kūrinius. Nors, nematęs antrojo konkurso rato, bijau būti kategoriškas, tačiau pasirodė, jog mūsiškiai konkursai įvairesni ir turiningesni savo rungtimis. Dalyviai — gabūs jaunuoliai ir merginos, nors lietuvačiai šalia jų prastesniais neatrodytų. Naujais ir verta dėmesio pastebėta detalė — antrame rate konkursantų vertino kitos sudėties komisija, pirmininkaujant tam pačiam pirmojo rato magistrų kategorijos vertinimo komisijos pirmininkui.

Paroda — pardavimas

Amerika yra Amerika, kur kiekvienam rūpi savo prekė paprasta, kas padaryti ne taip paprasta, kai tų prekių nepateklius. Prekės ieško vartotojas, eina prie jo. Nuo jų gaurinys ir įvairovės raibsta akys, svaigsta galva. Didžiausiose Europos didmiesčiuose šito matyti neteko. Ir viskas chorui, viskas chorvedžiui, ko tik jų darbe neprireiktų. Leidyklos siūlo gausybę muzikines literatūros natų, knygų, muzikos įrašų, chorų garso bei vaizdo įrašų, siuvyklos —

aprangą chorams ir dirigentams, kiti gi scenos įrangą, instrumentus, batutas. Na, o konkursų, festivalių rengėjai, koncertinių turistinių varžybų, meistriskumo kursų organizatoriai savo reklaminius prospektus iesiog versta užverčia. Tą pat daro įvairių lygių mokyklos, universitetai, siūlydami pas juos studijuoti chorvedybą. Vieno turistinių — koncertinių firmų agento buvau tiesiog už skverno sustabdytas ir paklaustas, ar yra galimybės, Amerikos chorams lankantis Europoje, užsukti pakoncertuoti Lietuvoje. Kodėl ne? Prašom! Ir koncertinių salių yra, ir bažnyčių? — pasitiksino...

Tiek tad būtų trumpai apie šį Amerikos chorvedžių ir chorų suvažiavimą, kuris nors ir nesibaigė dainų švente (nors finaliniame koncerte dainavo jungtiniai, po 150 dalyvių, berniukų, moterų ir mišrūs chorai), paliko neišildomą įspūdį ir svaigulą sumaištį Lietuvos chorvedžio galvoje bei širdyje. Pasirodė, ir Amerikoje dainų kraštas, ir turi visas galimybes tokiu išlikti. Dainuoja vaikai, jaunimas. Su jais dirba gana jauni, kvalifikuoti chorvedžiai. Kompozitoriai kuria chorams, dėl to pastarieji turi didžiulį repertuarą pasirinkimo galimybę, kaip ir galimybę keliauti, koncertuoti, daryti įrašus, tiesiog gyventi pilnakraujį kūrybinį gyvenimą. Tai subalansuotos sistemos, asmeninės iniciatyvos ir suinteresuotumo rezultatas. Pagaliau tai ir pinigai. Beje, jų šiemis tikslams nėra per daug ir Amerikoje. Kaip teko pajusti, ir čia dėl ateities nerimaujama. Dar nuo prezidento R. Reagan laikų valstybės parama kultūrinėms programoms vystyti yra nuolat mažinama. Dėl to ne šiaip sau, matyt, sąjungos vadovai kreipėsi į kiekvieną suvažiavimo dalyvį, spausdintu tekstu, raginančiu ryžtingai atakuoti valstijų ir centrinę valdžią, kad estetinės vertybės kurianti visuomenės dalis būtų deramai finansiškai

MUZIKINĖ KRONIKA IŠ LIETUVOS

Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje 1998 m. liepos 28 d. Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“ atliko G. F. Handelio oratoriją „Acis ir Galatėja“. Atlikime dalyvavo instrumentinis ansamblis, solistai, dirigavo Sigitas Vaidulionis.

Vilniaus B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokykloje 1998 m. spalio 16 d. buvo pašventinti vargonai, skirti studentams ir koncertams. Vargonai turi manualines ir pedalines kopuliacijas, registrų kombinacijas, mechaninę manualų ir pneumatinių pedalų traktūrą. Vargonų kamerinis skambesys atitinka angliškajam romantizmui, kuris buvo ypač populiarius 19-tame šimtmetyje. Tai yra Anglijoje pagaminti vargonai, kurie kainavo 10 tūkstančių JAV dolerių.

Ona Mikulskienė, kanklių muzikos pedagoga, jau keleri metai gyvena Lietuvoje, kur visų gerbiama reikiama muzikinėje veikloje. Jos iniciatyva buvo paminėta vyro kompozitoriaus Alfonso Mikulskio 15 metų mirties sukaktis velionio gimtinės Pušaloto bažnyčioje 1998 m. spalio 18 d. Per gedulingas pamaldas buvo giedamos A. Mikulskio tautinės mišios „Už kenciančią Lietuvą“, kurias atliko ansamblis „Lietuva“, diriguojant Algimantui Kriūnui. Ona Mikulskienė propaguoja kanklių muziką Lietuvoje, lankydama provincijose įsikūrusius kanklių orkestrų vienetus ir juos pasi-

SKELBIMAI

Įvairūs

ELEKTROS
[VEDIMAI - PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTVUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-0824

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings"; "soffits", "decks", "gutters", plokštės ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

Skubiai reikalingas darbininkas
statybos kompanijai.
Reikia turėti savo transportą.
Tel. 630-435-1967.

RIVERDALE AUTO MOTIVE
Transportuojame ir padedame parduoti naudotą auto. Pigiai parduodame išsimokėjimui; remontuojame po avarijų; atstatome auto geometriją, užsakome dalis geriausiu kainu, keičiame agregatus.
Skambinti Rimui tel. 708-261-4586.

Parduodu dviejų miegamųjų ir dviejų prausyklų butą
(condominium) Oak Lawn'e. Parketas, privati skalbykla ir garažas, gražūs kiemas.
Skambinti 1-708-425-1775

Reikalingi žmonės valymo darbams dienomis ir naktimis.
Vietovė - 55 greitis ir Cicero g-vė.
Tel. 630-985-3430.
Kalbėti angliškai.

remiama ir užtikrinamas tvirtybių išlikimas ateities kartoms. To jiems, o ir sau, palinkėjimai.

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 594-0265
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestiuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAICIUI**
Bus. 773-585-6100 Pager 312-368-4307
Fax 773-585-3997

MAJOR MANUFACTURER ON SOUTHSIDE
Looking for • Machinists • Grinders • Assemblers.
1st & 2nd shifts, full time permanent positions. Exc. pay based on exp. Must be able to communicate in English. Call: Kristen or Jason
1-800-416-8662
Must have own transportation.

Cleaning lady wanted.
Preferred single.
La Grange area, 2 times a month.
Tel. 708-482-4740

773-585-9500

Nerūkantis pensininkas ieško kambario su maistu prie šeimos.
Tel. 773-472-1249

rių, kėlė problemą. Ir štai dabar Ona Mikulskienė yra laiminga ir dėkinga Leonui ir Danutei Petroniams, to leidinio mecenatams, kurie visą finansinę paramą jau yra įteikę. Taigi leidinys „Dainuojanti jaunystė“ greitai laiku bus atspausdintas, juo galės pasinaudoti Lietuvos ir išeivijos jaunimas.

Vilniaus Muzikos mokyklos jaunių choras „Lyra“, vadovaujamas dirigento Rolando Auiduko, koncertavo Italijoje ir giedojo popiežiaus Jono Pauliaus II audienijos metu, 1998 m. lapkričio mėn. Choriui ir solistams akompanavo styginis orkestras.

S. Sližys

Lietuvos dailės muziejus „Kanklių“ ansamblis į JAV po ilgokos pertraukos sugrįžta, paruošęs naują, spalvingą, kruopščiai išdailintą repertuarą. Ansamblio koncertuos dvilikoje vietovė. „Kanklės“ senąjį instrumentinį folklorą atlieka senovinėmis kanklėmis, skuduciais, birbynėmis, lumzeliais, ozragiais, o specialiai ansambliui parašytus kompozitorių kūrinius — koncertiniais instrumentais. Lietuviškų instrumentų atliekama muzika ir dainos nuo balandžio vidurio iki balandžio pabaigos skambės mūsų telkiniuose.

Nuotr. Algirdo Rakauskio

„CARMEN“ JAU BELDŽIASI Į MŪSŲ DURIS

Jau daugiau negu mėnuo laiko šiame dienraštyje dažnai rašoma, o lietuvių radijo ir televizijos programose nemažai kalbama, apie balandžio 18 d. įvykstantį G. Bizet operos „Carmen“ naują pastatymą.

Trečiąją kartą per savo 43 gyvavimo laikotarpį Čikagos Lietuvių opera imasi didelės užduoties — vienos iš pasaulio populiariausių operinių kūrinių atvedimo į mūsų sceną. Kaip žinome, pirmą kartą mumsiškiai „Carmen“ pastatė 1959 m., o antrąjį 1973 metais.

Tiek anksčiau, tiek dabar apie „Carmen“ premjeras buvo ir yra rašoma (prieš ir po buvusių spektaklių). Tad, ar galima dar ką nauja apie tai pasakyti? Pasirodo, kad dar galima. Tokia mintis kilo, stebint dvi Lietuvių operos šiuometinės repetitijas jau Morton vid. mokyklos auditorijos scenoje. Reikia pažymėti, kad tiek salė, tiek scena yra pati didžiausia Čikagos apylinkėse, todėl nenuostabu, kad šia salę, esančią patogiam, iš visur gerai pasiekiamame, Cicerio mieste, jau ne pirmi metai yra pasirinkę savo namais.

Čia jau tuoj pat po Velykų šventių, nuo balandžio 5 d., prasidėjo bendros repetitijos. Kiekvieną vakarą, o savaitgaliais ir dienomis, verda intensyvus pasiruošiamasis procesas. Jau pirmą šių atsakingųjų repetitijų savaitę teko porą kartų susipažinti su tuo juodu darbu, kurį turi atlikti apie 80 asmenų (įskaitant samdomą orkestrą, šis skaičius gerokai viršija šimtą). O per mažiau kaip dvi savaites viską „sustyguoti“ yra tiesiog sunkiai suvokiamas uždavinys.

Apie tai užklausime vieno pagrindinių šio vieneto žmonių paskutiniųjų savaitę pasirengimo — režisieriaus Elijūso Domarko, einančio tokias patias pareigas Vilniaus Operos ir baletų teatre. Čia dar reikia pridėti, kad jis padėjo „Carmen“ operą pastatyti ir Klaipėdos Muzikiniame teatre. Jos premjera susilaukė gero įvertinimo ir įvairiais aukšto lygio spektakliais išleptoję Vilniaus publikoje, kuomet klaipėdiečiai atvežė „Carmen“ į sostinę.

Rež. Elijūsus Domarkas.

E. Domarkas režisūroje nėra naujokas, nes jau daugiau negu ketvirtį šimtmečio šioje srityje reiškiasi. Per repetitijas pertrauką susėdęs pokalbiui, Elijūsus pažymėjo, kad kaip tik „Carmen“ buvo jo diplominis darbas Vilniaus Operos ir baletų teatre 1972 metais, kuomet jis grįžo, užbaigęs režisūros studijas Leningrade.

Režisierius pasidžiaugė, šiemet pamatęs atjaunėjusį chorą, pasipildžiusį tautiečiais, neseniai atvykusiais iš tėvynės, ir tai tikrai turės pajusti šio naujo „Carmen“ pastatymo žiūrovai. „Su šiais naujais ir kolektyvo veteranais yra smagu dirbti“, — akcentavo po begėjų scenoje, per per-

trauką galėjęs atsistoti, susilęs E. Domarkas. O jis jau septintą pavasarį leidžiasi tolimon kelionėn per Atlantą, kad galėtų prisidėti prie Čikagos Lietuvių operos uzsispymimo būti vieninteliu kitatautių operiniu vienetu Amerikoje.

„Normaliai prie operos su-rezisavimo Lietuvoje dirbu tris su puse mėnesio, o čia reikia tai atlikti per maždaug dvi savaites, guodėsi pašnekovas. — Čikagos Lietuvių operos entuziastai yra imlūs, nepaprastai darbštūs žmonės ir todėl norisi su jais dirbti“.

Greitai baigėsi ta dešimties minučių atsikvėpimo pertrauka, ir režisierius turėjo grįžti prie darbo, nepaisant, kad tai buvo sekmadienis — daugeliui poilsio diena. Prieš išjungdamas į repetitijos sukūrį, jis dar atsiminė ir kitą reikalą. Pasiūkus scenos ir šviesų tvarkymo vadovę Laimą Šulaitę-Day, šiai dar aiškino, kokius uždavinius turėtų išspręsti jos atstovaujamos grupės jaunuoliai.

Per kitą pertrauką buvo progą sušnekti su chormeisteriu koncertmeisteriu dr. Algiu Zaboru iš Klaipėdos, kuris jau nuo praėjusio rudens dirba su operos choru. Ir jis pagyrė čikagiečius už ryžtą bei pasišventimą.

Šis įvairių Lietuvos chorų vadovas bei muzikos pedagogas papasakojo, kad jam 1991-1992 metais buvo proga gyventi dažnai, sąryšyje su Jugoslavijos Kosovo provincijoje vykstančiais neramumais linksniojamoje Makedonijoje. Jis darbovo šios respublikos sostinėje — Skopje miesto Valstybiniame operos teatre chormeisteriu.

„Ten buvo sunkiau dirbti, nes reikėjo viską vienam padaryti, o čia esame dviese — kartu su Manigirdu Motekaičiu, — aiškino klaipėdiečiai. — Taip pat reikėjo net vietinę kalbą išmokti, nes be jos nebuvimo įmanoma apsieiti“.

Pro šalį ejo gerai pažįstama Aldona Buntinaitė, dažnai pasirodanti ir lietuviškuose renginiuose kaip solistė. „I operos darbus išjungiau kaip tik prieš Lietuvos operos kolektyvą pastatytos pirmosios „Carmen“ premjera 1959 m. Laikas tikrai greitai prabėgo...“ — kalbėjo ji. Kas jai labiau patinka dainuoti? „Norėčiau, kad būtų imamas daugiau lietuviškų operų. Man labai patiktų „Grazina“, kurią jau kartą dainavome“.

Netoliese poilsio minutėmis džiaugėsi ir Lietuvių operos choro valdybos pirmininkas Vaclovas Momkus, vienas seniausiųjų šio vieneto choristų, solistų, o taip pat ir administracinį darbą dirbančių žmonių. Jis buvo nusiminęs, kad dėl susirgimo iš Vilniaus negalėjo numatyti laiku atskristi, pagrindinė rolė dainuojantis, Virgilijus Noreika. Momkui iškilo didelis galvosūkis, kas bus, jeigu Virgilijus turės pasilikti Vilniuje, o jo pakaitalas per trumpą laiką sunkiai suspės gauti vizą.

Tačiau vienaip ar kitaip, „Carmen“ operos premjera balandžio 18 d. tikrai įvyks. Jei-ju vyrai solistai ir Čikagą gana velokai galėjo suskristi, tai moterys iš tėvynės jau visą laiką su vietiniais repetuoja. Inesos Linaburgytės, Nidos Grigalavičienės balsai yra tikrai neeiliniai, o ir vietinės solistės — Virginija Muliolienė ir Genovaitė Bigenytė gražiai prie jų derinasi.

Vyrų solistų grupėje iš tėvynės, be abejo, daugiausia dėmesio turėtų susilaukti Lietuvos operoje debiutuojantis, šiomis dienomis savo amžiaus

Paminklo projektas, kurį galima matyti Pal. J. Matulaičio misijos bažnyčioje.

AUKOTOJUS PRISIMINS ISTORIJA

Paminklo „Partizano Motina“, statomo Pasaulio lietuvių centro sodelyje, žuvusių partizanų, Sibiro tremtinių ir visų žuvusių už Lietuvos laisvę pagarbimui pašventinimo ir atidengimo iškilnių data — birželio 13 d. labai smarkiai artėja.

Susidarė labai ilgas sąrašas asmenų, kurie suprato paminklo reikšmę ir reikalingumą ir savo aukomis įgalino projekto įgyvendinimą. Šiai kartai, kuri matė ir pergyveno tą skaudų mūsų tautos laikotarpį pamažu retėjant, atsirastuoma ir nedaug kas kalbės apie tuos, kurie paaugojo savo gyvybę už Lietuvos laisvę, ir gal tik kas nors pavartys pageltusius istorijos lapus.

Gyvename tokiame amžiuje, kur akivaizdus parodymas yra pats geriausias, veiksmingiausias ir ilgai pasiliekančias atmintyje. Taigi, paminklas Pasaulio lietuvių centro sodelyje ir bus tas kasdieninis priminimas jų kovos, kančios ir kraujo aukos. Tėvynė yra tik viena, nedaloma ir mums, ir jiems. Pasiruošimo darbai eina pilnu tempu ir netrukus matysime patį kūrinių. Jis primins mums skaudžią praeitį, ir neviens iš mūsų nulenksime galvą tiems Lietuvos didvyriams, kurie vis dėlto išdrįso pasipriešinti.

Istorijai norėdami palikti pradininkus, kurie savo aukomis įgalino šį projektą įgyvendinti, nutarėme išleisti leidinuką ir į jį surašyti visas aukotojų pavardes. Leidinukui įvadą parašė buvęs partizanas Povilas Vaičekas. Štai ką jis rašo: „Partizaninis pasipriešinimas tai yra lietuvių tautos natūrali, gyvybiška sa-

50-metį Lietuvoje šventęs Vladimiras (Vladas) Prudnikovas. Balandžio 18 d., 3 val. p.p., jau pakils Morton vid. mokyklos auditorijos scenos uždanga G. Bizet „Carmen“ naujai premjerai. Iki to laiko jau bus viskas sutvarkyta, sustatyta, sudėliota, ir visi lauks dirigento Alvydo Vasaicio magiško ženklo. Jis pradžioje „prakalbins“ orkestrą, o vėliau į šią muzikinę puotą įsijungs choristai, solistai ir visi kiti.

Kaip ir kiekvieną pavasarį, ateikime ir mes kiek galint gausiau į šią Lietuvos operos ruošiamą muzikinę šventę ir pabūkime tokio neeilinio įvykio dalyviais.

Edvardas Šulaitis

vigny — fizinė ir moralinė. Vadinasi tauta pakilo į kovą, gindama savo žmogiškąjį vertingumą, gindama tai, kas visiems laisviesiems ir doriesiems žmonėms yra brangu“.

Leidinukas taip pat bus padėtas į Lietuvos archyvus. Jeigu kas dar norėtų paaugoti paminklo statybą ir savo vardą įrašyti į to leidinuko puslapį, maloniai prašome savo auką atsiųsti išd. Vytautui Čepėnui 3181 Grandview PL., Darien, IL 60561 iki gegužės pirmos dienos. Čekius rašyti Lithuanian World Center vardu. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

Kazys, Juzelė Laukaiciai ir šeima paminklo statybą paaugojo 1,500 dol. PLC renginių komitetas dėkoja už tokią dosnią auką.

Bronė Nainienė

NE VISIEMS BLOGAI

Biržų bendrovės „Siūlas“ akcininkai nusprendė už vieno lito nominalios vertės akciją išmokėti po 10 centų dividendų. Pasak įmonės vadovo Vidmanto Gražinio, „praėjusių metų bendrovės darbo rezultatai tokie geri, kad sunku tikėtis geresnių“. Ir tai jis kartuoja jau ketvirtį metį.

Akcininkams dividendais bus išmokėta 1,22 mln. litų.

Vienas gamyboje panaudotas litas fabrikui davė beveik 20 centų pelno. „Siūlo“ bendrovėje pernai dirbo 553 žmonės. Per metus sukurta 15 naujų darbo vietų.

Beveik visą biržietį produkciją — verpalus, audinius — nupirko klientai iš 17 pasaulio valstybių. Didžiausias „Siūlo“ pirkėjas — JAV, kurioms parduota apie 60 proc. visų gaminių. „Siūlas“ ne metro audinių nepardavė Rytų valstybėms, todėl bendrovės nepalietė Rusijos krizė. Įmonės vadovas „Lietuvos rytui“ apgailestavo, jog Lietuvoje nebeužtenka linų žaliavos. Pernai iš Lietuvos linų perdirbimo fabrikų išgijo tik ketvirtadalis fabrikui reikalingos žaliavos.

Beje, pernai Biržų tekstilinėms labdarai skyrė 137,000 litų. „Siūlo“ paramą pajuto beveik visos Biržų miesto, kai kurios rajono mokyklos. Biržiečiai rėmė ir Lietuvos tautinių olimpinį komitetą Pasaulio lietuvių žaidynėse.

Eksportą į Vakarų didina Utenos bendrovė „Umege“. Pasak įmonės generalinio direktoriaus Artūro Stundžio, Lietuvoje metalo pramonės įmonė nereikalinga, o Vakarų Europos verslininkai noriai siūlo užsąskum Lietuvos gamintojams, pasikliaudami darbo kultūra ir maža darbo jėgos kaina.

Si Utenos įmonė atsigavo po krizės ir numato per šiuos metus padengti visus pastarųjų dvejų metų nuostolius bei skolas.

„Umege“ pradėjo gaminti lovas Vokietijos liginėms. Pasak A. Stundžio, gali būti, kad po dešimtmečio šios lovos grįš į Lietuvą kaip labdara.

Utenoje gaminamos rotacinės sienapjovės. Apie 4,500 litų kainuojanti sienapjovė šiemet Lietuvoje sulauks konkurento — panašiomis sienapjovėmis baltarusiai ketina sumokėti Lietuvai už elektros energiją.

„Omegoje“ gaminami mokyklinių suolų rėmai. Utenos bendrovė iš užsienio sulaukia siūlymų gaminti mokyklinius baldus. Viena Anglijos firma kreipėsi į uteniškius, siūlydama per 3 mėnesius pagaminti 200,000 rėmų mokykliniams baldams, kurie būtų eksportuojami į besivystančias valstybes. Sandorui, kurio vertė apie 16 mln. litų, „Umege“ nesiryzo, manydama, kad toks kasnis, prilygstantis kelerių metų apyvartai, kol kas jau dar neapžiojamas.

R. Jakutyte

DRAUGAS, 1999 m. balandžio 14 d., trečiadienis

5

A.†A. Ltn. PETRAS LEIPUS 1939 m. Lietuvos Karo Mokyklos absolventas

Gyveno Oak Park, IL
Mirė 1999 m. balandžio 11 d. 8 val. vakaro sulaukęs 88 metų.

Gimė Lietuvoje, Degučių kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: dukra Nijolė Gaucienė, zentas Jurgis, anukas Petras, sūnus Edmundas, marti Lisa.

Velionis buvo vyras a.a. Salomejos Kuodytės.

Priklausė daugeliui lietuviškų organizacijų.

Velionis pašarvotas trečiadienį, balandžio 14 d. nuo 2 iki 9 v.v. P. M. Smith & Sons laidojimo namuose. 245 Madison St., Oak Park, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, balandžio 15 d. Atsisveikinimas 9 val. ryto. Iš aidojimo namų Velionis bus atlydėtas į St. Catherine - St. Lucy bažnyčią, 38 N. Austin Blvd., Oak Park, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukra, zentas, sūnus, marti ir anūkas.

Laidotuvių direkt. P. M. Smith & Sons. Tel. 708-848-5828.

DĖKOJAME

Mūsų mylimas vienintelis Sūnus ir Brolis

A.†A. LUKAS ŠOLIŪNAS

staigiai mirė Prisikėlimo šventėje, š. m. balandžio ketvirtą dieną.

Visiems, dalyvavusiems atsisveikinime su Juo ir šv. Mišiose, nuoširdžiai dėkojame.

Sesuo Mikah ir tėvai — Francine ir Jonas.

Brangiam Broliai

A.†A. dr. VLADUI LELIUI

pasitraukus iš šio gyvenimo, buvusiam Dainavos jaunimo stovyklos administratoriui ir nuolatiniam talkininkui VACIUI LELIUI nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liudi

Dainavos jaunimo stovyklos taryba

Buv. „Dainavos“ ansamblio dirigentų padėjėjai,

A.†A. muz. ALFONSUI GEČUI

mirus, jo dukrą RASĄ, zentą JEFFREY, Lietuvoje svainį KAROLĮ JAUTAKĮ su šeima, gimines, artimuosius ir draugus nuoširdžiai užjaučiame.

Onutė ir Alfonsas Alčiauskai
Bronius Bartkus
Danguolė ir Rimas Cibai
Grazina Pernaravičiūtė Cibienė
Silvija ir Vytautas Daugirdai
Jonas Grėbliuskas
Danguolė ir Petras Griganavičiai
Vilius Juška
Danguolė ir Pranas Kavaliauskai
Elena ir Metys Krasauskai
Roma ir Viktoras Masčiai
Paulina ir Antanas Mikšiai
Elytė ir Zigmas Radvilai
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Bronė ir Aleksas Urbonai
Stefa ir Vladas Vasikauskai
Elena ir Vladas Vaskeliai

Florida

Mylimai Mamytei

A.†A. LIUDAI MALVINAI ŠILEIKIENEI

mirus, sūnų AUDRIŲ ŠILEIKĄ, ŠALFAS sąjungos centro valdybos pirmininką, ir jo brolius ANTANĄ ir JULIŲ, jų šeimas, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liudime.

ŠALFAS sąjungos centro valdyba

DVIDEŠIMT PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. MARIJA BALTRAMIONIENĖ

Minint mūsų mylimos Mamytės, kurios netekome 1974 m. balandžio 18 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos š. m. balandžio 18 d., 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Mariją savo maldose ir kartu su mumis už ją pasimelsti.

Nuliūdę: dukters Zita, Asta, zentas Vytautas, anūkės Tina ir Aura.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuvių opera praneša, kad bilietai bus parduojami šeštadienį, balandžio 17 d., nuo 10 val. r. iki 2 val. p.p., „seklyčioje“, o sekmadienį, balandžio 18 d., nuo 1:30 val. p.p., Morton auditorijoje.

Šių metų Georges Bizet „Carmen“ operos pastatymas suklebė didelį lietuvių visuomenės susidomėjimą. Nors bilietų į spektaklį dar galima gauti, bet jų nedaug likę. Ši opera buvo labai populiari ir anksčiau. Pvz., pirmą kartą 1959 m. statyta „Carmen“ turėjo 4 spektaklius, taip pat ir 1973 m. Siemet Morton salėje spektaklis bus tik vienas. Rengėjai tikisi, kad neilks nei vienos tuščios kėdės...

Šv. Kazimiero seserų rėmėjų draugija rengia Žaidimų popietę (Bingo Games Party) balandžio 18, 2 val. popiet, Maria aukštesniosios mokyklos patalpose (67th gatvė ir California Ave, įėjimas kiemo pusėje). Bus galima pasižiūrėti kugelių, dešrelemis, kava, pyragais, o taip pat nusipirkti skanių, namie keptų pyragų. Seseles ir rėmėjas visus kviečia ateiti, linksmai praleisti popietę ir tuo paremti šv. Kazimiero seserų kongregaciją. Visų laukiama!

„Pensininko“ žurnalo redaktorius Karolis Milko vaitis atvyksta iš Kalifornijos dalyvauti žurnalo 15 metų sukakties minėjime balandžio 24 d. „Seklyčioje“. Kviečiamės visus žurnalo dabartinius ir būsimus skaitytojus dalyvauti.

Motinos dienos paminėjimą ir pietus ruošia Pal. Jurgio Matulio misijos renginių komitetas gegužės 9 d., sekmadienį, 12 val., Pasaulio lietuvių centre. Reikia užsisaityti stalus ar vietas. Rezervacijos priima Vanda Gvildienė tel. 630-271-9136.

Tautos fondo metinis narių susirinkimas įvyks gegužės 8 d. Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 9 val. ryte Tėvų pranciškonų koplyčioje šv. Mišios Tautos fondo rėmėjų intencija; 10 val. ryto susirinkimo pradžia. Vyks rinkimai ir TF tarybą ir revizijos komisiją. Tautos fondo vadovybė maloniai kviečia visus Tautos fondo narius dalyvauti.

I „Carmen“ operą galite važiuoti autobusu. Iš Marquette Parko (6900 S. Washtenaw) autobusus išvyksta 1:15 val. p.p. o iš Brighton Parko (4401 S. California) — 1:30 val. p.p. Jeigu nenorite ar negalite vairuoti savo automobilio, autobusu kelionė pati lengviausia ir patogiausia. Pasinaudokite.

Kaipgi galima atvykti į Čikagą ir neapsilankyti vienintelio lietuviško dienraščio už Lietuvos ribų redakcijoje? Indrės Tijenienės lydimi antradienį „Drauga“ aplankė solistai iš tevynės, kuriuos jau šį sekmadienį gerdesime ir matysime „Carmen“ spektaklyje Morton auditorijoje. Iš kairės Vladimiras Prudnikovas (operoje dainuoja lt. Zunigos partiją) ir Vytautas Juozapaitis (toreodoras Escamillo). Nuotr. Jono Kuprio

Kam jau seniai teko dalyvauti 11 val. r. Mišiose Palaimintojo Jurgio Matulio misijos bažnyčioje, bus maloniai nusteibinti gražiu misijos choro giedojimu (vadovė Pirutė Mockuvienė, chormeisterė Rasa Poskočienė) ir pažanga, kurią šis choras sumanių vadovų rankose yra pastaruoju metu padaręs. Sakoma: „Pagal Jurgį ir kepture“, tad tokio lygio chorui būtinai reikia tinkamo akompanavimo — vargonų (o tie misijos vargonai, kaip kaciuko kniaukimas, vos girdimi). Jeigu kas galėtų padėti įsigyti naujus vargonus, choras ir misija bus labai dėkingi. Aukos nurašomos nuo mokesčių (tax no. 36-2257-083).

Gerardas ir dr. Nellie Juškėnai, Cleveland, OH, Draugo fondo garbės nariai, su 200 dol. pakėlė savo įnašus iki 2,500 dolerių, linkdami greit užbaigti milijoną. Už paramą labai dėkojame ir jos laukiame iš kitų klevelandiškių „Draugo“ skaitytojų.

Irenos Raulinaitienės grafikos meno parodos atidarymas įvyks šeštadienį, balandžio 17 d., 7:00 val. vakaro Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre Lemon-te. Paroda tęsis iki gegužės 9 d. Dailininkė atvyksta iš Los Angeles, California, dalyvauti parodos atidaryme.

Baltijos klubas Illinois universitete Urbanoje kviečia jaunimą į smagų, jaunatvišką pobuvį — „Baltic Bash“. Rengiamės Mabel's balandžio 17 d., šeštadienį, 8 val. vak. Norite daugiau informacijų? Išjunkite internetą šiuo adresu: <http://www.uiuc.edu/ro/baltic>

Šį šeštadienį, balandžio 17 d., 3 val. p.p., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, vyks lietuviškų animacinių filmukų rodymas bei pamoka, kurios metu vaikai bus mokomi sukurti savo animacinių filmukų. Norintieji daugiau informacijų arba užsiregistruoti, skambinkite 773-582-6500.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos metinis narių susirinkimas šaukiamas balandžio 25 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Šaulių namuose. Visiems kuopos nariams susirinkime dalyvauti būtina. Po susirinkimo — bendri užkandžiai.

Atsaukiamas pooperinis koncertas. Išsigijusieji bilietų į koncertą, kuris turėjo įvykti balandžio 25 d. Jaunimo centre, prašomi juos atšaukti į „Seklyčią“ — pinigai bus grąžinami.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys visus kviečia dalyvauti Mišiose šį šeštadienį, balandžio 17 d., 9:30 val. ryte, meldžiant Dievą, kad kongregacijos įsteigėja Motina Marija būtų paskelbta palaimintąja ir paminint Motinos Marijos Kaupaitės 59 metų mirties sukaktį. Ji mirė 1940 m. balandžio 17, bet jos darbai tęsiasi ir jos gyvenimo pavyzdys, žodžiai bei dvasia įkvepia naujų jėgų visiems, kurie su ja susipažįsta. Mišios bus aukojamos motiniškojo namo koplyčioje. Jas aukos kun. Jonas Kuzinskas.

Motina Marija Kaupaitė.

Bronius ir Apolonija Andrašiūnai, Orland Park, IL, „Draugo“ 90-tojo gimtadienio proga atsiuntė 100 dol. dovaną. Tai tikrai jaudinantis dėmesys spaudai. Ačiū!

„Velykų vaisės PLC“ aprašyme (bal. 12 d.), dėkojant už saldumynus kepusioms ponoms, redakcijoje įsivėlė klaida. Turėjo būti: Už juos labai didelė padėka priklausomiems tuos saldumynus kepusioms moterims, „Baltic“ kepyklai ir „Racine“ kepyklai. Už klaidą atsiprašome.

SKELBIMAI

• **Greitai persiunčiame** ir pristatome siuntinius Lietuvoje. Persiunčiame automobilius ir komercinius krovininius. Vertiname ir notarizuojame, paruošiamės dokumentus JAV vizų prašymui ir išskvietimui. Smulkesnė informacija tel. 773-434-7919, 630-257-6822, 1-888-615-2148 Atlantic Express Corp. (sk.)

• **Ieškoma Audrey Yakšis (Yokšus?), Harriet Yakšis (Yokšus)** ir Edward Dudek dukte, gim. JAV-jose maždaug 60-me dešimtmetyje. Jos motina Harriet kilusi iš Lietuvos. Turui svarbių žinių. Prašau skambinti Charles Demeš, tel. 773-202-0725 ir kalbėti angliškai. (sk.)

• **Legaliai dar galima išrūpinti „Social Security“**. E. Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

Pinigai, siuntiniai persiunčiame ir pristatome per TRANSPAK (staiga Draugo partija). Darbo val. 9:30-18:00, se 10:00-18:00. Tel. 1 773 838 1050

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPENAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gilbaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6743
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“) Tel. 773-384-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL
Valandos pagal susitarimą

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

ALELIUJA

Pašviesėjo padangė,
Jau diena pailgejo.
Su pavasario vėjais
Mums Velykos atėjo.

Iš kancios, mirties guolio
Išganytojas kėlės.
Suskambėkite giesmės,
Sužydekite gėlės.

Atsivėrkite širdys,
Atpirkėte malonei.
„Aleliuja“ pakilo
Virš pasaulio dejonų.

Virš pavargusių žemės,
Nuliūdimo žmogaus.
Atsivėrė stebuklas
Iš gilybės dangaus.

Apkabinkim viens kitą
Iš gerumo širdies,
Ir puikus taikos medis
Sužydės, sužydės.

Teresė Rimulaitytė

MANO VELYKOS

Aš Velykas praleidau labai gerai. Atsikėlus, radau ragažiukę (krepselį) pilną saldumynų ir žaislų. Tada su visa šeima vazavome pas močiutę. Ten valgėm ir daugelį velykaičių. Pirmus du kartus man nesisekė daužyti margučius, aš pralaimėjau, bet mano teta laimėjo. Pabaigę valgyti, nuėjome pas antrąją močiutę. Ten ir vėl valgėme. Labai smagiai laikas prabėgo.

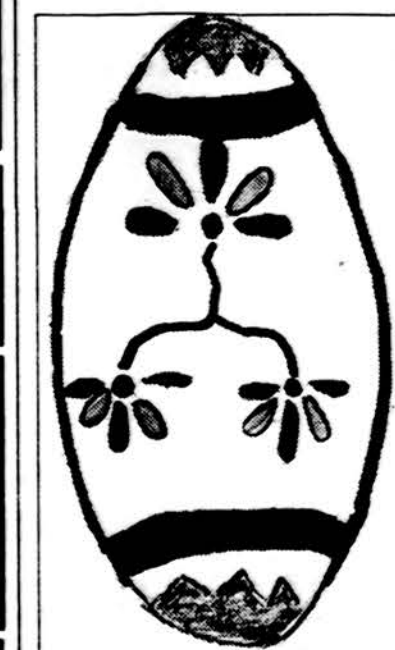
Kristina Lingertaitytė,
Bostono lit. m-las mokinė

MINTYS PAGALVOJIMUI

Lietuvių tauta yra mano brangiausia, nes ji yra mano. Saviausia, nes iš jos gyslių gavau gyvybę, lopšį, duoną ir dvasią. Mieliausia, nes ten viskas sava: savi kapai, takai, giminės... Dažnas medis, krūmai ir gėlės — sava ranka sodinta. Miškai ir sodai — išbėgiota ir išglamonėta. Gerėtasi siūbuojančiais javais, braiždiota pievomis, žvilgsniais ir širdimi — viskas sielon suger-ta.

Religija yra tarytum audžia, ma juosta, kuri įsaudžia ir pačią Dievybę. Morale — žmogaus ramtis ir vainikas

Poetė Marija Aukštaitė

Piešė Vytenis Krukonis,
Bostono Lituanistinės m-ls mokinys.

• Skruzdės namuose rasa yra potvynis.

Persų patarlė

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

GALVOSŪKIS NR. 131

(Piešinėlis). Laumžirgiai žaidžia „badmintoną“. Suraskite pasislėpusius žiurkovus — tris drugelius ir uodą. (5 taškai)

GALVOSŪKIO NR. 112 ATSAKYMAI

1. Saulelė sušvis. 2. Lietutis palis. 3. Žolytė išdygs. 4. Ozkutė ją prarys. 5. Tėvynė nuo priešų gynė visi, kas galėjo. 6. Mano tėviškėje, prie Dubysos, jau sirpo vyšnios, noko slyvos. 7. Lynas yra ežero žuvis. 8. Rimas pagavo didžiulį vežį.

GALVOSŪKIO NR. 113 ATSAKYMAI

1. Vata. 2. Rūta. 3. Akis. 4. Avis. 5. Žolė. 6. Pelė. 7. Kava. 8. Lova. 9. Ūgis. 10. Ašis. 11. Auka. 12. Šaka. 13. Oras. 14. Ūsas. 15. Kasa. 16. Rasa. Trečio rato žodis — tilvikas.

GALVOSŪKIO NR. 114 ATSAKYMAI

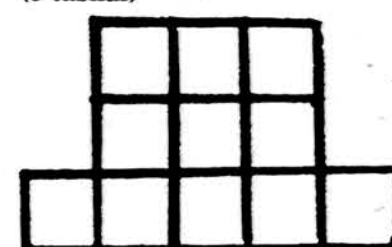
1. Močiutė. 2. Pokštas. 3. Vaikinas. 4. Riestainis. 5. Basutės. 6. Apykaklė. 7. Bاندلė. 8. Rankogalis. 9. Kvailys. 10. Dubuo. 11. Palaidinė. 12. Butelis. 13. Liesas.

GALVOSŪKIO NR. 115 ATSAKYMAI

1. Moteriški vardai, kurie turi raidę f: Eufemija, Fausta, Faustina, Felicija, Filomena, Kleofa, Serafina, Sofija, Stefani, Teofilė ir t.t. 2. Popiežius Inocentas IV 1253.VI.24 įpareigojo Rygos arkivyskupą, kad parinktų tinkamą kandidatą būti Lietuvos vyskupui. Tuo kandidatui tapo Vokiečių Ordino kunigas Kristijonas. Popiežius 1253.VIII.21 paskyrė Kristijoną Lietuvos vyskupui. 1253 m. pabaigoje ar 1254 m. pradžioje Rygos arkivyskupas Albertas atliko įšventinimo apeigas. Taip buvo įsteigta pirmoji Lietuvos vyskupija, tiesiogiai pavaldi Romai. (L.E. 13-145, Boston, 1958). 3. Arkli girdant, zaboklės arba žaslai išsimami. 4. Tarp Kauno ir Vilniaus 55-oji paralelė kerta 25-tą meridianą. Per Lietuvą eina 22, 24 ir 26 laipsnių meridianai. Juos kerta 54 ir 56 laipsnių paralelės. 5. Sangvinitikas jautriai ir greit prima išorinius išpuolius, jautrus gerui, grožiui ir tiesai. Linksmo būdo, draugiškas, atviras, kalbus, nekerštingas. Greit užsigauna ir greit atsileidžia. Lengvai pažada, bet sunkiai ištesa. Cholerikas staiga kyla ir pamazų nurimsta, ugningas, narsus, valingas, veiklus. Greit ir giliai susijaudina, veikia staigiai, greit, drąsiai. Daugiau veikia, negu mąsto. Linkęs triukšmauti, peštis. Užsispyręs. Apsireiškia mimi-ka ir gestais.

GALVOSŪKIS NR. 132

(Brėžinėlis). Iš šio brėžinėlio vienuolikos kvadratėlių, atimkite šešis pagaliukus, kad liktų tik septyni kvadratėliai. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 133

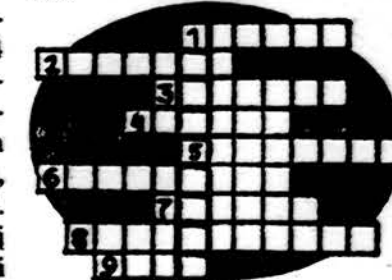
Jeigu šiandien yra ketvirtadienis, kuri diena buvo vakar, užvakar. Kuri diena bus rytoj, poryt. Surasykite visų savaitės dienų pavadinimus lietuviškai. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 134

(Kryžiažodis). Ką galima apibūdinti šiais žodžiais: Skersai: 1. Gyvuliukas, kurį visi baidi vadinu. 2. Vieną grybą nuodingu vadinu. 3. Pasakose vieną dvasių nelabuoju vadinu. 4. Pasakose vieną moterį piktąja vadinu. 5. Įkyriai cirškiantis paukščiukas. 6. Vieną vabaliuką lygina su darbštumu. 7. Po žeme gyvenantis gyvuliukas akluoju yra vadinamas. 8. Vienas paukščiukas devynešiu pavadin-tas. 9. Vienas miško žvėriukas nusipelnė gudruoles ir klastūnės vardą. Kai viską teisingai surasysite, iš pirmųjų raidžių, skaitydami žemyn, gausite vieno naminio paukščio vardą. (5 taškai)

Sudarė Jūratė Pagirskaitė iš Jėzono kolonijų kaimo, Prienų rajono.

Atsakymus siųsti be brėžinio.

GALVOSŪKIS NR. 135

1. Kiek lietuvių kalboje yra dalyvių ir dalyvinių (participles) formų, kaitomų laikais ir nuosakomis? 2. Kodėl ožkos pienas geresnis už karvės pieną? 3. Prieš 2500-1500 metų, kiek romėnai per vienerius metus išlydydavo tonų vario, gamindami sau kardus, šarvus ir monetas? 4. Ką savo snapu turi įsikandęs JAV herbo erelis? 5. Ar tiesa, kad Tauragė yra prie Jūros? Už visus teisingus ir plačiau paaiškin-tus atsakymus, skiriama 10 taškų, o už trumpus — tik 5 taškai.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

Fedras